

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีคำ
มนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Factors as the obstacles to the efficiency and effectiveness of human trafficking management. A case study of Thailand Internet Crimes Against Children, Team 2.

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration

Department of Public Administration

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีความมนุษย์ กรณีศึกษา
หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก
ทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

โดย

นายวิภู อธิธิกรมกุล

สาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กุลพฐ ศักดิ์วิทย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรมมา นิติเกษตรสุนทร)

วิญ อธิกมลกุล : ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2. (Factors as the obstacles to the efficiency and effectiveness of human trafficking management. A case study of Thailand Internet Crimes Against Children, Team 2.) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์

การศึกษา “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ และเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 40 ชุด และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์มากที่สุด คือ การสอบสวน 2) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ คือ วัสดุครุภัณฑ์ และ 3) สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ ควรประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือแบบเครือข่ายภาคี การลดขั้นตอน การสำรวจความพึงพอใจเพื่อความโปร่งใส

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6181091124 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD: Operational obstacles, efficient and effective, human trafficking

Wipoo Itthikamolkul : Factors as the obstacles to the efficiency and effectiveness of human trafficking management. A case study of Thailand Internet Crimes Against Children, Team 2.. Advisor: Assoc. Prof. Thanapan Laiprakobsup, Ph.D.

The study of “Factors that hinders efficient and effective operation of managing human trafficking cases: A case study of Thailand Internet Crimes against Children-TICAC Task Force, Team 2 aimed to 1) analyze factors that hinders effective and efficient operation of managing human trafficking cases, 2) analyze the problems and obstacles in managing human trafficking cases and 3) propose good guidelines in managing human trafficking cases of TICAC Task Force, Team 2. This study is Mixed Methods Research combine between quantitative using 40 questionnaire collections and qualitative research on in-depth interview from 8 target samples. Meanwhile, research tools composed of questionnaire and in-depth interview. Furthermore, quantitative data analysis relied on descriptive statistics, means and standard deviation while qualitative data analysis on content analysis. According to research findings, it appeared that: 1) factors hindering effective and efficient operation of managing human trafficking cases investigation, 2) problems and obstacles in managing human trafficking cases equipment, and 3) it is recommended that good guidelines in managing human trafficking cases compose of building associate networks cooperation, reducing processes, and surveying on satisfaction to promote transparency.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องด้วยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไส่ประกอบทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทาง และให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการจัดทำสารนิพนธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย รวมทั้ง คณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระและการให้ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับประโยชน์อย่างมากและสามารถนำข้อมูลมาประกอบการเขียนได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้

วิภู อธิธิกมลกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2.....	6
การทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับค้ำมฤษฎ์/การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก.....	6
2.1.1 การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก.....	6
2.1.2 ความหมาย.....	6
2.1.3 รูปแบบการล่องเกินทางเพศ.....	7
2.1.4 สาเหตุที่เกิดการล่องเกินทางเพศต่อเด็ก.....	8
2.1.5 สื่อลามกอนาจารเด็ก.....	10

2.1.6 ผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ.....	10
2.1.7 หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) และสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต	11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดี.....	13
2.2.1 ความหมายของวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ.....	13
2.2.2 ความสำคัญของวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ.....	14
2.2.3 ช่องทางและคุณลักษณะของการปฏิบัติที่ดี.....	14
2.2.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	16
2.2.5 หลักการเขียนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ.....	16
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	17
2.3.1 แนวทางการจัดการ.....	17
2.3.2 ทฤษฎีระบบ	18
2.3.2 ทฤษฎีการจัดการ.....	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	25
2.4.2 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์.....	27
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	29
บทที่ 3.....	30
ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	30
3.2 กลุ่มเป้าหมาย.....	31
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถาม	31
3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	31

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ.....	32
3.3.1 แบบสอบถามและการตรวจสอบคุณภาพ.....	32
3.3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการตรวจสอบคุณภาพ	33
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	34
3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	34
บทที่ 4.....	35
ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	35
4.1 ส่วนนำ.....	35
4.2 ผลการศึกษา.....	36
4.2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภค.....	36
4.2.2 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2.....	39
4.2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2.....	43
4.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	46
4.4 สรุปสาระสำคัญ.....	49
บทที่ 5.....	51
สรุปและข้อเสนอแนะ.....	51
5.1 สรุปผลการวิจัย	51
5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (เชิงปฏิบัติ).....	52
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต	53
ภาคผนวก.....	54
ภาคผนวก ก.....	54

ภาคผนวก ข.....	59
บรรณานุกรม.....	63
ประวัติผู้เขียน.....	67

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 Thailand Tier Ranking by Year	1
ตารางที่ 2 ผลการปฏิบัติงานรวม (แบ่งตามประเภทฐานความผิด).....	2
ตารางที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	31
ตารางที่ 4 แนวทางในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	33
ตารางที่ 5 เกณฑ์ในการแปลผล.....	34
ตารางที่ 6 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร จัดการคดีค้ำมนุษย์ (ภาพรวม).....	36
ตารางที่ 7 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร จัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านนโยบาย).....	36
ตารางที่ 8 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร จัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านบริหาร)	37
ตารางที่ 9 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร จัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ)	38
ตารางที่ 10 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร จัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านการสอบสวน).....	39
ตารางที่ 11 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ภาพรวม)	40
ตารางที่ 12 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านกำลังพล)	40
ตารางที่ 13 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านงบประมาณ).....	41
ตารางที่ 14 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านวัสดุครุภัณฑ์).....	41
ตารางที่ 15 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านกฎหมาย/การทับซ้อน).....	42
ตารางที่ 16 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์.....	43
ตารางที่ 17 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวง ละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อย.....	46

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	29
-----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานะการค้ำมนุษย์ในประเทศไทยย้อนหลังตั้งแต่ ค.ศ.2011-2018 พบว่า ในช่วง ค.ศ. 2011-2013 อันดับสถานะการค้ำมนุษย์ของประเทศไทยอยู่ในสถานะ Tier 2 Watch List ส่วนในช่วง ค.ศ.2014-2015 แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญหรือไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศทำให้อันดับสถานะการค้ำมนุษย์อยู่ในสถานะ Tier 3 แต่อย่างไรก็ตามใน ค.ศ.2016-2017 ประเทศไทยมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์อีกครั้งจนขยับขึ้นมาอยู่ในอันดับ Tier 2 Watch List เช่นเดิมและใน ค.ศ.2018 อันดับสถานะการค้ำมนุษย์ในประเทศไทยอยู่ในระดับที่ดีขึ้นคือ Tiers 2 ปรากฏดังตารางที่ 1.1 (Department of State, 2018) และสำหรับใน ค.ศ.2019 ประเทศไทยยังคงอยู่ในสถานะ Tiers 2 เช่นเดิม

ตารางที่ 1 Thailand Tier Ranking by Year

ค.ศ.	อันดับ
2011	Tier 2 Watch List
2012	Tier 2 Watch List
2013	Tier 2 Watch List
2014	Tier 3
2015	Tier 3
2016	Tier 2 Watch List
2017	Tier 2 Watch List
2018	Tier 2
2019	Tier 2

ที่มา: (Department of State, United States of America, 2018)

การค้ำมนุษย์ในประเทศไทยนั้นเกิดจากวัตถุประสงค์ที่หลากหลายแต่ที่พบมากที่สุดคือการค้ำมนุษย์เพื่อการใช้แรงงาน ผู้ค้ำมนุษย์จะเป็นผู้คัดเลือกและเอาเปรียบกลุ่มคนที่มีความต้องการที่จะทำงานที่ให้ค่าตอบแทนสูง มีการใช้ความรุนแรงต่อร่างกาย หรือข่มขู่ให้ทำงานในแวดวงอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น ประมง งานก่อสร้าง นอกจากนี้เหยื่อการค้ำมนุษย์ที่เป็นผู้หญิงและเด็กจำนวนมากยังถูกนำมาเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการล่วงละเมิดทางเพศ (United Nations Office on Drug and Crime, 2560) สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กคือ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (Sexual Exploitation of Children: SEC) โดยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก หมายถึง การบังคับ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอมหรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กกระทำ

การใดหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กใน 6 รูปแบบได้แก่ (มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, 2563)

- 1) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี
- 2) การค้าเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ
- 3) การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในการเดินทางและการท่องเที่ยว
- 4) การบังคับเด็กแต่งงาน
- 5) วัตถุหรือสิ่งแสดงการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก
- 6) การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กออนไลน์

โดยมีผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์จากทั่วโลกมี 4.5 ล้านคนและ 20% ของผู้ที่ตกคือ “เด็ก” (มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, 2563) การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศไทยปัจจุบันการค้าประเวณีเด็กเปลี่ยนรูปแบบจากการกระทำอย่างเปิดเผยไปเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การขายบริการผ่านสื่อออนไลน์ร้านเกมส์ ซึ่งสาเหตุของเกิดจากความยากจน (ปัจจัยหลัก) และการถูกล่อลวงและบังคับให้ค้าประเวณี (มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, 2563) ทำให้ใน พ.ศ.2560 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาความทุกข์กว่า 3,000 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (พ.ศ.2559) 23.8% (นพรัฐ ไม้เจริญ, 2560)

หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตกล่าวคือ มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน ตรวจสอบ จับกุมตามกฎหมาย มีหน้าที่ในการประสานงานระหว่างประเทศด้านการละเมิดทางเพศต่อเด็ก เป็นต้น (คณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต, 2563) ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต พบว่า มีผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อในการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต, 2563) ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการปฏิบัติงานรวม (แบ่งตามประเภทฐานความผิด)

ฐานความผิด	จำนวน (คดี)
ครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก	34
ล่วงละเมิดทางเพศ	15
ค้ามนุษย์	18
รวม	83

ที่มา: (ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต
ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2563)

ทั้งนี้หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตได้มีการทำงานและประสานความร่วมมือกับหลายหน่วยงานในการปฏิบัติงาน เช่น กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1-9 หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จะต้องมีการประสานงาน บูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ แต่ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการป้องกันการค้ามนุษย์จากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศของทีมสหวิชาชีพคือ ด้านทรัพยากรมนุษย์ดังนี้ 1) ทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอ 2) ศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานไม่มีคุณภาพและ 3) มีการโอนย้ายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบ่อยครั้ง (สุนิษา ราชภัณฑ, 2561) ทั้งนี้ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีลักษณะซ่อนเร้น มีความยากลำบากในการสำรวจ การขาดแคลนข้อมูลซึ่งนับเป็นความท้าทายระดับโลกและการขาดแคลนดังกล่าวยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นอีก มีปัญหาด้านการขาดการบริหารจัดการที่ดีจนไม่สามารถติดตามข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2560)

จากสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้น รวมถึงปัญหาอุปสรรคในดำเนินคดีค้ามนุษย์ เช่น ปัญหาบุคลากร ศักยภาพของบุคลากร การโยกย้าย ตลอดจนการบูรณาการและการประสานงานส่งผลกระทบต่อการดำเนินคดีค้ามนุษย์ในประเทศไทยจึงทำให้การบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพ การทำงานเกิดความล่าช้าและไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างแท้จริงดังคำกล่าวที่ว่า “ความยุติธรรมที่ล่าช้าคือความไม่ยุติธรรม” (Justice Delayed is Justice Denied) จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและหากมีการบริหารจัดการที่ดีในคดีค้ามนุษย์ก็จะทำให้การป้องกันและปราบปรามคดีค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไปด้วยและยังสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะ “ผู้เสียหาย”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.2 คำถามการวิจัย

ปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตวิจัยการวิจัยได้แก่ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตด้านระยะเวลา ขอบเขตด้านการรวบรวมข้อมูลและขอบเขตด้านพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภค วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ตลอดจนทำการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2) ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้

2.1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1.1) หัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

2.1.2) รองหัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

2.1.3) หัวหน้าชุดหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

2.1.4) เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

2.1.5) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรได้แก่ องค์กรอิสระ A21 Thailand

2.1.6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี

2.1.7) นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครอง

ส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถามคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

3) ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 1 ปี 6 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

4) ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษาวิจัยคือ จังหวัดชลบุรี

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1) ทราบถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

2) ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

3) ได้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

4) หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนหน่วยงานภายใต้กระบวนการยุติธรรมและอื่น ๆ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) สามารถนำแนวปฏิบัตินี้ไปใช้ในการบริหารจัดการคดีคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” ผู้วิจัยทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับค้ำมนุษย์/การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดี
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับค้ำมนุษย์/การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก

2.1.1 การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็ก

การล่องละเมิดทางเพศในเด็กเป็นเรื่องที่ผิดทั้งกฎหมายและศีลธรรมและเป็นปัญหาที่มีมากขึ้นทุกวันและมีหลายรูปแบบตั้งแต่การกระทำที่ไม่ตั้งใจ จนถึงการกระทำที่ซับซ้อนเกิดขึ้นได้กับเด็กทุกเพศไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย การล่องเกินทางเพศต่อเด็กมักเกิดจากการกระทำของบุคคลใกล้ชิดซึ่งคุ้นเคยกับเด็กรายงานข่าวจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (ประชาไท, 2561) แจ้งว่าเด็กหญิง 9 ใน 10 คน ที่ถูกล่องละเมิดทางเพศโดยบุคคลที่เด็กรู้จักเมื่อพบว่าเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นมักจะปกปิดด้วยความอับอาย ปกป้องชื่อเสียงทั้งของเด็กและผู้กระทำผิดซึ่งมักเป็นคนใกล้ชิดนั่นเอง ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องระมัดระวังไม่ให้เด็กตกอยู่ในความเสี่ยงหรือไว้วางใจคนใกล้ชิดมากเกินไปและไม่ให้เด็กไปในที่ลับตาตามลำพัง ควรสอนให้เด็กรู้จักความสำคัญของสรีระร่างกายตนเองและไม่ให้ใครมาแตะต้องตัวได้ง่ายๆ ที่สำคัญที่สุด พ่อแม่ควรให้เวลากับลูกรับฟังปัญหาต่าง ๆ อย่างเต็มอกเต็มใจจะทำให้เด็กไว้วางใจพร้อมที่จะเล่าเรื่องทุกอย่างให้ฟัง โดยไม่ปิดบังซึ่งวิธีนี้จะช่วยป้องกันปัญหาเด็กถูกล่องเกินทางเพศหรือถูกทำทารุณกรรมได้มาก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นเรื่องที่ผิดต่อกฎหมาย รวมถึงผิดต่อศีลธรรมเนื่องจากประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธที่เชื่อว่าจะเป็นการสร้างบาปเมื่อมีการกระทำผิด ทั้งนี้การล่องละเมิดทางเพศสามารถเกิดได้ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงหรืออาจจะเป็นบุคคลอื่นที่ก็ได้ที่มีไม่ใช่เด็ก ทั้งนี้การล่องละเมิดทางเพศในเด็กเกิดได้จากหลายสาเหตุฉะนั้นควรจะต้องมีมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันเพื่อมิให้เกิดถูกตกเป็นเหยื่อในการล่องละเมิดทางเพศ

2.1.2 ความหมาย

ความหมายของการล่องละเมิดทางเพศ “การล่องละเมิดทางเพศ” หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นในเรื่องเพศลักษณะต่าง ๆ เช่น ด้วยคำพูด ด้วยสายตา

การใช้ท่าที่สื่อเจตนาล่วงเกินทางเพศ การกระทำอนาจาร ตลอดจนการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การข่มขืนและการกระทำที่让别人ได้รับความอับอาย โดยที่ผู้ถูกกระทำไม่ยินยอมพร้อมใจ อันส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมถึงสวัสดิภาพและการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของผู้ถูกกระทำถือเป็นเรื่องที่มีผิดกฎหมายศีลธรรมและความสงบสุขของสังคมเป็นอย่างมาก (สุรียา ช้องเสนาะ, 2563)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการล่วงละเมิดทางเพศเป็นพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่ทำให้การละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่สื่อไปถึงการล่วงเกินทางเพศซึ่งส่งผลทำให้บุคคลที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้นได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ

2.1.3 รูปแบบการล่วงเกินทางเพศ

ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ (2558) แบ่งการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก 2 กรณีคือ

1) กรณีไม่รุนแรง เป็นการล่วงเกินทางเพศที่ไม่มีการสัมผัสร่างกาย เช่น การเปลือยกายหรือให้เด็กดูวัยวะเพศ แอบดูเด็กอาบน้ำ พุดสวนลาม พุดสองแง่สองง่าม โทรศัพท์ลามกหรือการให้เด็กดูภาพลามก วิดีโอลามกเพื่อเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศต่อเด็ก (ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ, 2558)

2) กรณีที่รุนแรงเป็นการล่วงเกินที่มีการสัมผัสร่างกายเด็กด้วย มีลักษณะคือ ยังไม่ถึงขั้นที่ล่วงล้ำเข้าไปในวัยวะเพศของเด็ก เช่น ลูบคลำวัยวะเพศหรือตามร่างกายเด็กด้วยมือหรือปาก ให้เด็กจับคลำวัยวะเพศ สำเร็จความใคร่ บางกรณีอาจมีการทำร้ายร่างกายเด็กร่วมด้วย

ในขณะที่ ThaiHotLine.org (2558) ได้เพิ่มเติมการล่วงละเมิดทางเพศเพิ่มอีก 2 กรณีคือ

1) การล่อลวงเด็กเพื่อยอมให้ตกเป็นเหยื่อ โดยอาจชวนให้เด็กสนทนาเรื่องเพศ ชักชวนให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศหรือ การแสดงที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศหรือให้เด็กดูสื่อลามกอนาจารเด็ก (ThaiHotLine, 2558)

2) สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นการดูหรือดาวน์โหลดภาพหรือสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยมีเจตนาเพื่อตอบสนองอารมณ์ทางเพศ

พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศเป็นรูปแบบการกระทำอนาจารต่อบุคคลอื่นทั้งหญิงและชายโดยการเรียกร้องความพึงพอใจทั้งทางกายและวาจาหรือเข้าแทรกแซงสภาพแวดล้อมอันดีในการดำเนินชีวิตของบุคคลอื่นอย่างไร้เหตุผลมีทั้งการกระทำที่รุนแรงและไม่รุนแรงซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1) ล่วงละเมิดทางเพศด้วยวาจา หมายถึง การกระทำอนาจารต่อบุคคลอื่นด้วยคำพูดเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเองในเรื่องเพศซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่รุนแรง เช่น การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของผู้อื่นที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร การใช้คำพูดจาหยาบค้ายในเรื่องเพศ การใช้คำพูดเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

2) ล่วงละเมิดทางเพศด้วยการกระทำที่ไม่ถูกเนื้อต้องตัวคือ การกระทำอนาจารต่อบุคคลอื่นด้วยการกระทำต่าง ๆ อาจจะใช้สายตา ตลอดจนการสื่อต่าง ๆ เพื่อตอบสนองในความพึงพอใจของตนเองในเรื่องเพศ เช่น การจ้องมองของสงวน เช่น หน้าอก อวัยวะเพศของผู้อื่น

เป็นต้น การแอบดูที่เรียกว่า “ถ้ำมอง” การแอบติดกล้องวงจรปิดและการแอบถ่ายภาพนิ่งหรือถ่ายคลิปปิดโอห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องนอน ห้องแต่งตัว การเห็นอวัยวะเพศ การเห็นภาพที่ส่งไปในทางเพศ การเผยแพร่สื่อลามก การแพร่ภาพถ่ายคลิปปิดโอลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต

3) ล่วงละเมิดทางเพศที่เป็นการกระทำอย่างชัดแจ้ง หมายถึง การกระทำอนาจารด้วยการกระทำอย่างชัดเจนโดยการถูกเนื้อต้องตัวร่างกายของบุคคลอื่นที่ไม่ยินยอมพร้อมใจเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเองในเรื่องเพศซึ่งถือเป็นการกระทำที่รุนแรง เช่น การถูกเนื้อต้องตัวที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การนั่ง การยืน การเดินที่ใกล้ชิดเกินไป การถูกเนื้อต้องตัว การจับต้องเสื้อผ้าร่างกาย-การกระทำอนาจาร เช่น กอด จูบ ซึ่งเป็นการแสดงความต้องการทางเพศ การขอมือเพศสัมพันธ์ การถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การข่มขืน (สุริยา ช้องเสนาะ, 2563)

ดังนั้นรูปแบบการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมีหลายรูปแบบ เช่น ในรูปแบบที่ไม่รุนแรง (การเปลือยกาย การให้เด็กดูอวัยวะเพศ) รูปแบบที่รุนแรง (ลอบล่อล่อสำเร็จความใคร่) นอกจากนี้ยังรวมถึงการล่อล่อเด็กเพื่อยอมให้ตกเป็นเหยื่อ รวมถึงการดูสื่อลามก ล่วงละเมิดทางเพศด้วยวาจา การกระทำที่ไม่ถูกเนื้อต้องตัวและการกระทำอย่างชัดแจ้ง

2.1.4 สาเหตุที่เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

สาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนั้นค่อนข้างซับซ้อนและแตกต่างกันในแต่ละกรณี แต่โดยรวมเป็นผลจากปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจของผู้กระทำ เช่น ผู้ติดสารเสพติด เหล้าหรือยาบ้า จนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำมักจะเป็นผู้ที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือถูกทารุณกรรมในวัยเด็กมาก่อน การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก อาจเกิดขึ้นได้ทุกที่ เช่น บ้าน โรงเรียน วัด สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ห้องน้ำสาธารณะ โรงภาพยนตร์และทุกเวลาผู้ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมีแนวโน้มที่จะทำซ้ำจนเป็นนิสัย กรณีที่เป็นคนคุ้นเคยมักจะล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กคนเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก ผู้กระทำมักจะเป็นผู้ที่มีปัญหาทางอารมณ์จากความกดดันหรือความเครียดที่มากผิดปกติ เช่น ชีวิตสมรสมีปัญหา ไม่สามารถจะสร้างความสัมพันธ์คนวัยใกล้เคียง จนกลายเป็นความผิดปกติทางเพศอย่างรุนแรงหรือเป็นผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจโดยตรง เช่น ขอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก (Pedophile) กรณีที่เป็นคนแปลกหน้า มักจะกระทำกับเด็กแต่ละคนเพียงครั้งเดียว แล้วเปลี่ยนตัวผู้กระทำมักเป็นผู้ที่มีความต้องการทางเพศสูงผิดปกติอย่างรุนแรง และเกรงว่าคนวัยเดียวกันจะปฏิเสธ จึงหันมาล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วยเห็นว่าอ่อนแอกว่า (จินตพันธ์ ชญาตร์ ศุภมิตร , 2561)

นอกจากนี้แล้วปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศที่มักพบบ่อย ๆ ตามที่เป็นข่าวมักเป็นเรื่องของการใช้อำนาจในเรื่องเพศ เช่น ผู้ชายกระทำกับผู้หญิง ผู้ใหญ่กระทำกับเด็ก หัวหน้ากระทำกับลูกน้อง เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1) สถานภาพและความสัมพันธ์ของบุคคลเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการถูกล่วงละเมิดทางเพศแบ่งออกเป็น 2 กรณีคือ

1.1) คนคุ้นเคยคือ บุคคลที่มีความสัมพันธ์รู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยไว้วางใจเป็นอย่างดีซึ่งความใกล้ชิดนี้อาจเป็นบ่อเกิดที่ทำให้บุคคลเกิดการอยากถูกเนื้อต้องตัว

1.2) คนแปลกหน้าคือ บุคคลที่ไม่คุ้นเคยหรือรู้จักกันมาก่อน เช่น นักเลง อันธพาล วัยรุ่นติดสารเสพติด บุคคลที่มีบุคลิกภาพผิดจากคนปกติป่วยเป็นโรคจิต โรคประสาททางเพศ เป็นต้น โดยบุคคลดังกล่าวส่วนใหญ่ที่พบเห็นตามข่าวมักจะขาดสติยั้งคิดและมีอารมณ์ทางเพศสูงหรือบางรายเก็บกดทางเพศซึ่งเป็นสาเหตุแสดงพฤติกรรมทางเพศออกมาในช่วงเวลาที่มีโอกาสได้

2) สถานที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม บ้านหรือที่อยู่อาศัยมีสภาพไม่เหมาะสม เช่น เป็นแหล่งที่เสื่อมโทรม ชุมชนแออัดหรือระยะทางระหว่างบ้านกับชุมชน โรงเรียน สถานที่ทำงานตั้งอยู่ในที่เปลี่ยวห่างไกลปลอดภัยจากสายตาผู้ตนหรืออาจอยู่ใกล้สถานเริงรมย์ต่าง ๆ

3) สภาพการทำงานมักพบเห็นได้ตามข่าวส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศซึ่งเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

3.1) การทำงานในสถานที่ทำงาน โรงงานหรือรับใช้ในบ้าน อาจถูกกระทำโดยนายจ้างหรือผู้ร่วมงานซึ่งไม่สามารถป้องกันตนเองหรือกล้าโต้แย้งขัดขืนได้เพราะเกรงว่าจะถูกไล่ออกจากงานจึงยอมต้องตกเป็นเหยื่อของการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้

3.2) การถูกละเมิดจากต่างจังหวัดให้มาหางานทำซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยที่ทำงานโดยที่ไม่รู้จักใครและไม่รู้จะไปไหนเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นจึงไม่กล้าหนีจำเป็นต้องทนต่อการถูกกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศหรือการทำร้ายทั้งทางร่างกายจิตใจหลายรูปแบบ

4) การถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ลามกเว็บไซต์ที่เน้นเรื่องเพศต่าง ๆ คลิปวิดีโอโป๊ เกมลามก CD, DVD ลามกอนาจารซึ่งอิทธิพลต่อทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำโดยเมื่อถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบอันเป็นสาเหตุและส่งผลให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศขึ้นได้

5) การไม่รักษานวลสงวนตัว โดยการแต่งกายที่ล่อแหลมไม่มีมิดชิดเช่นสวมเสื้อคอลึกกางเกงหรือกระโปรงที่สั้นหรือบางเกินไป การแสดงท่าทีกิริยาบุคลิกที่ไม่เหมาะสมไม่ระมัดระวังที่ทำให้สื่อถึงการยั่ว

6) ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาหรือผู้เยาว์โดยบุคคลที่ถูกกระทำในประเภทนี้มักจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติหรือมีร่างกายไม่สมบูรณ์ประกอบไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือเป็นผู้เยาว์ที่มีอายุน้อย ไม่รู้เท่าทันโลก

7) สถานการณ์คับขันหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลโดยไม่คาดคิดและไม่รู้ตัว (ดวงพร เพชรคง, 2559)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดจากปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจของผู้กระทำ การใช้อำนาจในเรื่องเพศโดยเฉพาะความคิดที่เชื่อชายเป็นใหญ่ ความสัมพันธ์ของบุคคล ที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม สภาพแวดล้อมจากการทำงาน การถูกละเมิดจากการถูกกระตุ้นจากสื่อ ไม่รักษานวลสงวนตัว มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาหรืออาจเกิดจากสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้

2.1.5 สื่อลามกอนาจารเด็ก

สื่อลามกอนาจารเด็ก (Child Pornography) เป็นสื่อลามกอนาจารที่ฉวยผลประโยชน์จากเด็กซึ่ง “เด็ก” ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ.2558 หมายถึง บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี และ “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายถึง วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี โดยรูป เรื่องหรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียงแถบบันทึกภาพหรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันและให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ (จินตนนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร, 2561)

สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นสิ่งผิดกฎหมายทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ประเทศต่าง ๆ จึงมีการกำหนดโทษอาญาเพื่อควบคุมและปราบปรามการผลิตสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กจากการล่วงละเมิดทางเพศ การที่เด็กซึ่งยังไม่โตเต็มที่ที่มีกิจกรรมทางเพศอาจทำให้เกิดการทำร้ายเด็กทางด้านร่างกายและจิตใจซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศนั้น อาจถูกล่อลวง บังคับข่มขู่หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เนื่องจากยังมีวุฒิภาวะไม่เพียงพอที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมที่เกิดขึ้นและยังพบว่าสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น ถูกเผยแพร่อย่างรวดเร็วเมื่อเทคโนโลยีเครือข่ายเจริญเติบโต ภาพหรือคลิปวิดีโอที่ศรัทธาของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กสามารถถูกส่งต่อกันไปมาบนโลกอินเทอร์เน็ตเข้าไปมาอย่างไม่มีวันสิ้นสุดและก่อให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้าง (จินตนนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร, 2561)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสื่อลามกเป็นสื่อที่เกิดจากวัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้รู้ เห็นการกระทำทางเพศ เช่น เอกสาร ภาพเขียน รูปภาพ ภาพโฆษณา รูปถ่าย ภาพยนตร์ เป็นต้น

2.1.6 ผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

การถูกล่วงละเมิดทางเพศส่วนใหญ่ผู้ถูกกระทำมักเป็นเด็กและผู้หญิงซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ผลกระทบด้านร่างกาย ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร่างกายมักจะได้รับผลกระทบกระเทือนและเกิดอาการบาดเจ็บที่ไม่รุนแรงถึงขั้นรุนแรงมากจากการใช้กำลังขู่เชือด โดยเฉพาะผู้ถูกล่วงละเมิดที่เป็นเด็ก บางรายมีร่างกายที่บอบช้ำ เนื่องจากการถูกทำร้าย บางรายอาจจะติดเชื้อจากบาดแผลปัญหาโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ บางรายอาจถูกทำร้ายอย่างรุนแรงจนเสียชีวิต

2) ผลกระทบด้านอารมณ์และจิตใจ ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมักจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจซึ่งมีผลต่อการปรับตัวรวมทั้งพัฒนาทางด้านบุคลิกภาพที่อาจกระทบกระเทือนได้ดังนี้

2.1) เกิดความกลัว ความวิตกกังวลใจ ควบคุมสถานการณ์รอบตัวและรู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ขาดความมั่นใจ มีอารมณ์โกรธ ฉุนเฉียวง่ายและมีความรู้สึกที่ต่างจากคนอื่น

2.2) รู้สึกอับอายจนเกิดภาวะเครียดและซึมเศร้า ในบางครั้งรุนแรงถึงขั้นคิดฆ่าตัวตายได้

3) ผลกระทบด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพบุคคลที่ภายหลังจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจมีการเรียนที่แย่ง บางคนอาจหนีจากโรงเรียน หนีออกจากบ้านหรือ ประชดชีวิตด้วยการหันมาใช้สารเสพติด ขายบริการทางเพศ ถ้าหากเกิดการถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือการทารุณทางเพศเป็นประจำหรือเป็นระยะเวลานานในวัยเด็ก ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าเมื่อโตขึ้นพฤติกรรมทางเพศอาจผิดปกติไปด้วย อาจมีแนวโน้มจะเป็นอาชญากรและอาชญากรรมทางเพศได้บางคนอาจกลายเป็นคนที่ลักษณะยั่ววน มีพฤติกรรมที่ส่อสอนทางเพศหรืออาจกลายเป็นคนที่เก็บกดได้ซึ่งเกิดปัญหาต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

4) ผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน การที่บุคคลต้องเผชิญปัญหาหรือเหตุการณ์จากการถูกล่วงละเมิดทางเพศอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน ได้แก่

4.1) ถูกส่งไปอยู่ที่อื่น ถ้าพิจารณาว่าบิดามารดาไม่สามารถดูแลปกป้องได้หรือถ้าบิดา/คนในครอบครัวเป็นผู้กระทำเสียเองจำเป็นต้องแยกผู้ถูกกระทำให้พ้นจากครอบครัว

4.2) อาจถูกกล่าวโทษว่าเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์โดยอ้างว่าเป็นผู้ยินยอมทำให้เครียด ความอาย รู้สึกเป็นปมด้อยจนต้องย้ายโรงเรียน ลาออกจากงานย้ายที่อยู่ บางครั้งเสียอนาคตซึ่งอาจทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกแยกได้

4.3) ในกรณีที่เกิดการตั้งครรภ์ระหว่างอยู่ในวัยเรียนซึ่งเป็นช่วงที่ไม่พร้อมที่จะมีบุตรจะส่งผลกระทบต่อเด็กในครรภ์โดยครอบครัวต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นปัญหาของสังคมตามมา (ดวงพร เพชรคง, 2559)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ พฤติกรรม บุคลิกภาพ รวมถึงผลกระทบต่อครอบครัวและการใช้ชีวิตประจำวัน

2.1.7 หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) และสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต

จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการใช้ชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่นิยมใช้โซเชียลมีเดียในชีวิตประจำวันในการสื่อสารและพูดคุย เช่น Facebook Twitter LINE ซึ่งมีความรวดเร็วและสามารถปกปิดตัวตนได้ง่ายทำให้การกระทำความผิดสามารถเกิดขึ้นได้ง่ายเช่นกันหากผู้ใช้งานไม่รู้จักระมัดระวังป้องกันตนเอง การกระทำความผิดที่พบบ่อยครั้งได้แก่ การที่มิฉฉ่าซัพมักจะสร้างโปรไฟล์โซเชียลมีเดียปลอมขึ้นเพื่อพูดคุยกับเด็กและหลอกให้เด็กส่งภาพหรือคลิปโป๊เปลือยมาให้ตนเองเพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์โดยการขายภาพหรือคลิปโป๊เปลือยของเด็ก

ผู้เสียหายดังกล่าวบนระบบอินเทอร์เน็ตอันเป็นช่องทางที่มีฉพาะเหล่านี้จะสามารถสร้างรายได้ให้ตนเองโดยไม่ต้องออกจากบ้านไปไหน จากการสืบสวนจับกุมของคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) แสดงให้เห็นว่าคดี 1 คดีที่มีผู้กระทำความผิด 1 คนสามารถมีผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้มากกว่า 100 คนขึ้นไป

ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของโซเซียลมีเดีย นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้สั่งการให้จัดตั้งทีมหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC Task Force) เมื่อต้น พ.ศ.2559 อย่างเงียบ ๆ โดยทีมดังกล่าวประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจและได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา (Department of Homeland Security) และสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation) ประจำกรุงเทพมหานคร รวมถึงหน่วยงานในภาคประชาสังคม (NGOs) ในประเทศไทยหลายกลุ่มที่ล้วนมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหาย รวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บ้านพักเด็ก สำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งหมดทำงานเป็นทีมเดียวกันและ ในรอบ 4 ปีที่ผ่านมาสามารถสืบสวนจับกุมคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกเด็กบนอินเทอร์เน็ตได้จำนวนมากกว่า 215 คดี ในจำนวนดังกล่าวมี 69 คดีที่เป็นคดีค้ำมนุษย์ที่มีผู้เสียหายเป็นเด็ก สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้มากกว่า 248 คน ซึ่งเป็นทั้งคนไทยและคนต่างชาติ รวมถึงสามารถช่วยเหลือเด็กผู้เสียหายได้มากกว่า 1,000 คน และใน พ.ศ.2562 จากหน่วยงานที่รวบรวมเบาะแสเกี่ยวกับการเผยแพร่สื่อลามกเด็กในสหรัฐอเมริกา พบว่า มีเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยทั้งปีจำนวนมากกว่า 120,000 เบาะแส นอกจากนี้ยังพบว่ามีการแจ้งเบาะแสจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างประเทศอีกจำนวนมาก (สำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี, 2563)

สำหรับโครงสร้างการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children-TICAC) ประกอบด้วย

- 1) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 2) หัวหน้าคณะทำงานชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต
- 3) รองหัวหน้าคณะทำงานชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต
- 4) หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ
- 5) หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

โดยอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะทำงานชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) อำนาจการสืบสวนสอบสวน ตรวจค้น จับกุมตามประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา และกฎหมายทั่วไป
- 2) อำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

- 3) อำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 4) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
- 5) อำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- 6) โดยอำนาจหน้าที่สำคัญคือ “มีอำนาจหน้าที่ในการเป็นจุดประสานงานระหว่างประเทศ ด้านการละเมิดทางเพศต่อเด็ก ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานของต่างประเทศประจำประเทศไทย และหน่วยงานด้านการละเมิดทางเพศต่อเด็กและต่างประเทศซึ่งรวมถึงภาครัฐและภาคเอกชน”

สำหรับอำนาจหน้าที่ของรองหัวหน้าคณะทำงานชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการและหัวหน้าฝ่ายอำนวยการที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานคือ “การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการละเมิดทางเพศต่อเด็กทางคอมพิวเตอร์ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานระหว่างประเทศ”

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดี

วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กำลังเป็นที่นิยมในวงการการศึกษาของประเทศไทย องค์กรทางการศึกษากำหนดให้มีการประกวด Best Practice ในด้านต่าง ๆ เช่น การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา ภาคและประเทศ หลากหลายโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดจัดทำวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศทำให้เกิดคำถามตามมาว่า “Best Practice” คืออะไรและมีวิธีการทำอย่างไร ซึ่งที่มาของวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศมีจุดเริ่มต้นจากการแพทย์ที่เป็นวิธีการปฏิบัติงานที่ดีนำสู่ผลสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกและที่สุดคือ การนำวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศไปใช้จนเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน เช่น โปรแกรมการเชิญชวนผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งต่อมลูกหมากของกลุ่มแพทย์เฮนรีฟอร์ด โดยให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้ที่บ้านร่วมกับการรักษาที่ศูนย์การรักษาโดยดำเนินกิจกรรมในลักษณะของการวิจัย

สำหรับประเทศไทยวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศเริ่มเข้ามายังวงการการศึกษาใน พ.ศ. 2546 พร้อม ๆ กับโครงการ “โรงเรียนในฝัน” ที่มุ่งให้เกิดการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบให้ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดเป็น มีทักษะชีวิต มีความเป็นไทยและมั่นใจในตนเอง โดยจัดให้มีการประกวดวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2.1 ความหมายของวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2554) ได้กล่าวถึงนิยาม Best Practice เป็นวิธีปฏิบัติในกระบวนการธุรกิจซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยผลลัพธ์ในการดำเนินการที่เป็นเลิศ สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2554)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2554) กำหนดไว้ว่า แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือ ขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายเป็นที่ ยอมรับ ในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือ ขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสาร เผยแพร่ให้หน่วยงานภายใน หรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554)

วิจารณ์ พานิช (วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา, 2548) กล่าวว่า วิธีการจัดการ ความรู้อย่างง่ายคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิธีการทำงานแบบ Best Practice องค์ประกอบสำคัญ ประการหนึ่งของการจัดการความรู้คือ การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่าง ๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน ตามแผน การประเมินผลและการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ในมาตรา 11 ระบุว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ใน ส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ”

กรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices) คือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้นเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ที่สุดของตนเอง (บุรชัย ศิริมหาสาร, 2548)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดเป็นวิธีปฏิบัติของแต่ละองค์กรที่จะทำให้องค์กรประสบ ความสำเร็จเนื่องจากมีแนวปฏิบัติที่ดี มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ดีและสามารถนำไปใช้ได้จริง

2.2.2 ความสำคัญของวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด

จากหลักการที่ว่า “ถ้าได้นำความรู้ไปใช้ ความรู้นั้น ก็ยิ่งเพิ่มคุณค่าเพราะทำให้เกิดการต่อ ยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง” ดังนั้นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของ การจัดการความรู้ในองค์กรคือ เพื่อให้คนในองค์กรมี Best Practice ในการทำงานที่ช่วยเพิ่มผลผลิต ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณดังกล่าวของ Peter Senge ที่ว่า ความรู้ คือ ความสามารถในการทำ อะไรก็ตามอย่างมีประสิทธิภาพ (Knowledge is the Capacity for Effective Actions)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแนวปฏิบัติที่ดีมีความสำคัญต่อหน่วยงานต่าง ๆ ถ้าหน่วยงานใด มีแนวปฏิบัติที่ดีก็จะส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านคุณภาพและปริมาณและจะทำให้การ ทำงานมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

2.2.3 ช่องทางและคุณลักษณะของการปฏิบัติที่ดี

1) เกิดจากบุคคลอันมาจากการเรียนรู้หรือ ประสบการณ์เป้าหมายของหน่วยงาน ที่คาดหวังความสำเร็จผู้ปฏิบัติงานเรียนรู้จากการปฏิบัติ ริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาการทำงาน เสนอแนะวิธีการทำงาน อาจเกิดแนวคิด การรับรู้จากข้อเสนอแนะของผู้บริหาร วิทยากร เพื่อนร่วมงาน หน่วยงานอื่น และผู้รับบริการก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิธีการใหม่หรือวิธีการที่ดีกว่า

2) เกิดจากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ความกดดันของผู้รับบริการการแข่งขัน การขับเคลื่อนนโยบายขององค์กร ภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรภาวะวิกฤติทำให้มีการแสวงหาแนวทาง กระบวนการ วิธีการที่ดีกว่าเพื่อให้ได้ผลสำเร็จสูงสุด

3) เกิดจากแรงขับเคลื่อนการพัฒนา ค้นหาวิธีการใหม่ สร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการ เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กร

ส่วนคุณลักษณะงานของ Best Practice เป็นพลังที่ช่วยกันยกระดับความคิด สามารถมีมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ยอมรับมุมมองที่แตกต่างจากมุมมองของตนได้ดีขึ้นมีประเด็นในการพิจารณาคณะคุณลักษณะของ Best Practice ดังนี้

- 1) เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของหน่วยงาน
- 2) สนองต่อนโยบายการแก้ปัญหา การพัฒนาและประสิทธิภาพของหน่วยงาน
- 3) ลดขั้นตอนและรอบระยะเวลาการทำงาน
- 4) ลดทรัพยากรและลดค่าใช้จ่าย
- 5) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้
- 6) วิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่หรือประยุกต์ขั้นใหม่
- 7) สามารถทำแผนผังเชิงเปรียบเทียบวิธีการเก่าและใหม่และสิ่งที่เป็นวิธีใหม่จะให้ประโยชน์อะไรที่ดีกว่าวิธีเก่า

- 8) การอำนวยความสะดวกในการใช้
 - 9) วางระบบในการให้บริการและมีช่องทางที่หลากหลายในการให้บริการ
 - 10) สามารถเทียบเคียงวิธีการทำงานลักษณะเดียวกันกับหน่วยงานอื่นได้
 - 11) ผลผลิต/ความสำเร็จเพิ่มขึ้น
 - 12) ความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - 13) สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการทำงานต่อไปได้ยั่งยืน
 - 14) การพัฒนาปรับปรุง
- นอกจากนี้แล้วสถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ (2549) ได้กล่าวถึง แนวทางการพิจารณาว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (สถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้, 2549) ดังนี้

1) วิธีปฏิบัตินั้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องหรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

2) วิธีปฏิบัตินั้นผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจรมองเห็นผลชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือมีกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น

3) สามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัติได้ว่าทำอะไร (What) ทำอย่างไร (How) และทำไมทำไม (Why)

4) ผลจากวิธีการปฏิบัติสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้หรือกลยุทธ์ จุดเน้นตามกลยุทธ์

5) วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจนและปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

6) วิธีปฏิบัติที่เน้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Management) เช่น การทำกิจกรรมเล่าเรื่องในการถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงาน

2.2.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ขั้นตอนการดำเนินงาน Best Practice เสนอแนะได้ดังนี้

ขั้นตอน 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของงานที่ได้รับมอบหมาย/หน่วยงานนั้น ๆ

ขั้นตอน 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของงาน/หน่วยงานซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ใช้วิธีการสำรวจ การระดมความคิดหรือ SWOT เป็นต้น

ขั้นตอน 3 การกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต จัดทำรูปแบบ (Model) วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอน 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการอาจจะเริ่มทดลองนำร่องตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

ขั้นตอน 5 ประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ และผลที่ได้รับกับวิธีการเดิม

ขั้นตอน 6 ปรับปรุง พัฒนาและขยายผลการนำไปใช้ในหน่วยงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ขั้นตอน 7 การบันทึก เขียนรายงานใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

นอกจาก 7 ขั้นตอนข้างต้นแล้วยังสามารถจะดำเนินการได้อีกหลายกระบวนการ เช่น ตามแนวทางวงจร Demming ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนา (PDCA)

ดังนั้นจากมีการนำแนวทางหรือขั้นตอนไปใช้ในการปฏิบัติหรือไปประยุกต์ใช้องค์กรของตนเองก็จะทำให้องค์กรมีขั้นตอนในการดำเนินการที่เป็นขั้นเป็นตอนมากยิ่งขึ้นและจะทำให้การปฏิบัตินั้นมีศักยภาพที่ดี

2.2.5 หลักการเขียนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

หลักการเขียนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศมีแนวทางดังนี้

1) ความสำคัญวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศควรระบุเหตุผล ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการ แนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบนวัตกรรมให้ชัดเจน จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมีหลักฐานอ้างอิงสมบรูณ์ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ต้องมีความชัดเจน สมบูรณ์ เป็นรูปธรรมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

3) ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนสำคัญที่อาจ “ชี้เป็นชี้ตาย” ในความเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศได้ หลักสำคัญของการเขียนขั้นตอนการดำเนินงานคือ “การสื่อสาร” ถึงขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ต้น กระทั่งสำเร็จเป็นผลงาน ขั้นตอนต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ มีทฤษฎีรองรับและที่สำคัญหากนำเสนอเป็น “Flow Chat” ได้จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือจาก “ผู้ประเมิน”

4) ผลการดำเนินงานหรือประโยชน์ต้องระบุความสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหรือไม่ ตรงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานหรือไม่ หากมีหลักฐานสนับสนุนจะสามารถ “ทำคะแนน” ได้มาก

5) ปัจจัยความสำเร็จสิ่งที่ช่วยให้วัตกรมนี้นประสบความสำเร็จคืออะไรบ้าง หากเขียนเป็นด้าน ๆ เช่น ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านกระบวนการ ด้านนักเรียนและด้านชุมชนจะเป็นการแสดงความสามารถในการวิเคราะห์และเข้าใจในนวัตกรรมของตนเอง การมีหลักฐานประกอบอย่างชัดเจนเป็นสิ่งที่สนับสนุนนวัตกรรมได้อย่างดียิ่ง

6) บทเรียนที่ได้รับควรสรุปเป็นหลักการ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะและข้อควรระมัดระวังในการนำนวัตกรรมไปใช้ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นและการส่งผลกระทบต่อวงการการศึกษา

7) การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับและรางวัลที่ได้รับ (สรรเสริญ วีระพจนานันท์, 2563)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 แนวทางการจัดการ

1) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการ โดยการบริหารจัดการหรือที่เรียกว่า ทรัพยากรบริหารจัดการหรือทรัพยากรการจัดการ (Management Resources) ได้แก่ Man (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) Money (การบริหารงบประมาณ) Management (การบริหารงานทั่วไปหรือการจัดการทั่วไป เช่น การวางแผนการบังคับบัญชาและการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

1.1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการ

1.2) เงิน (Money) ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การดำเนินต่อไปได้

1.3) การบริหารงานทั่วไปหรือการจัดการทั่วไป (Management) การวางแผน การควบคุมดูแลการตัดสินใจและการประชาสัมพันธ์

2) รูปแบบกลไกการบริหารจัดการ

2.1) รูปแบบกลไกบริหารตามแนวตั้ง (Vertical Management) รูปแบบกลไกบริหารเครือข่ายชุมชนดังกล่าวเป็นโครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่มีการจัดลำดับชั้นลดหลั่นกันลงไปตามโครงสร้างบังคับบัญชาแบบลำดับขั้น โดยมีแกนนำซึ่งเป็นผู้นำเครือข่ายเป็นผู้มีอำนาจการสั่งการหรือระดมมวลชนสมาชิกในเครือข่ายให้มาร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่าย อย่างไรก็ตามการบังคับบัญชาแบบลำดับขั้นของเครือข่ายชุมชนในการรณรงค์งดเหล่านั่น โดยทั่วไปมักเป็นการบังคับบัญชาแบบไม่เป็นทางการ อาจมีการบังคับบัญชาแบบเป็นทางการบ้างในกรณีที่มีผู้นำเครือข่ายหรือแกนนำไม่ใช่ผู้นำตามธรรมชาติแต่เป็นผู้นำที่เป็นทางการ นอกจากนี้ การบริหารเครือข่ายตาม

โครงสร้างการบังคับบัญชาแบบลำดับชั้นจะเกิดขึ้นอีกกรณีหนึ่งคือ กรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ โดยอาศัยหรือเชื่อมโยงกับกลไกระบบราชการทั้งระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น

กลไกการบริหารตามแนวตั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอำนาจการตัดสินใจมีลักษณะรวมศูนย์เฉพาะเพียงผู้มีอำนาจเบื้องต้น โดยผู้ปฏิบัติการระดับล่างมีหน้าที่รับการถ่ายทอดคำสั่งเท่านั้นส่งผลต่อพฤติกรรมการรอคอยการตัดสินใจหรือฟังฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีศักยภาพสูงกว่า ให้เกิดความพยายามในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองขึ้นมาและตกอยู่ในฐานะถูกครอบงำความคิด กลไกการบริหารในลักษณะดังกล่าวนี้ (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดชลบุรี, 2560)

2.2) รูปแบบกลไกบริหารในแนวนอน (Horizontal Management) รูปแบบกลไกบริหารแบบเครือข่ายเป็นการเน้นการประสานงาน การมอบหมายงานและความร่วมมือในแนวนอนเป็นหลัก อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำที่เป็นจุดเชื่อมต่อ (Node) ของแต่ละเครือข่าย กลไกการบริหารแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับแกนนำหรือผู้นำเครือข่ายและภาวะผู้นำ ขององค์กร เครือข่ายมีความสำคัญมากในการผลักดันไปสู่ความสำเร็จของงาน ทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำ ในการขับเคลื่อนและบริหารเครือข่ายแบบแนวนอนนั้นไม่ได้เน้นสั่งการหรือการบังคับบัญชาแบบลำดับชั้น แต่เป็นการอาศัยทุนทางสังคม (Social Capital) ที่มีอยู่เดิมในรูปของความสัมพันธ์เชิงเครือญาติและความสัมพันธ์เชิงฉันทมิตรในการประสานงานและขอความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมใน ขณะเดียวกันกลไกบริหารงานเครือข่ายแบบแนวนอน นอกจากการให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของ แกนนำกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำของกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ แล้วยังต้องให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดชลบุรี, 2560)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการต้องประกอบด้วยทรัพยากรขั้นพื้นฐานที่ประกอบไปด้วย คน เงิน/งบประมาณ การบริหาร เพื่อที่จะกระบวนกรจัดการหรือกระบวนกรทำงานนั้นเป็นไป ด้วยราบรื่นเพราะถือว่าเป็นกลไกหลักในการดำเนินงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จต่อไป

2.3.2 ทฤษฎีระบบ

ซึ่งจากการศึกษาความหมาย ของ “ทฤษฎีระบบ” ได้มีนักวิชาการที่ให้ความหมาย ที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

Lunenburg and Omstien (2008) กล่าวว่าระบบคือ ชุดขององค์ประกอบต่าง ๆ (Parts) ที่ มีความสัมพันธ์กัน ทำหน้าที่ในลักษณะเป็นหน่วย (Unit) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Lunenburg F. C. & Omstein A. O., 2008)

Hoy and Miskel (2012) กล่าวว่า ระบบ คือ ชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันที่ต้องมีปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากภายนอกระบบและมีกระบวนการแปรสภาพปัจจัย ต่าง ๆ เหล่านั้นเพื่อให้ได้ผลผลิตคืนสู่สิ่งแวดล้อม (Hoy & Miskel, 2012)

ซึ่งหลักการและแนวคิดคือ แนวคิดสำคัญของทฤษฎีระบบเกิดขึ้นโดย Bertalanffy (1973) นำเสนอทฤษฎีระบบและการประยุกต์ใช้ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบเป็นระบบเปิดที่มี

ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมว่า ระบบชีววิทยาที่สมบูรณ์จะช่วยให้ทั้งคน สัตว์และพืชสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งในด้านการเรียนรู้ ปฏิกริยาตอบสนองและการแก้ปัญหา เขามีความเชื่อว่าในเมื่อองค์การเป็นระบบเปิดจึงมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบมีความเกี่ยวข้องกันหลายด้าน หลายระดับและส่วนต่าง ๆ ขององค์การก็เป็นส่วนสำคัญเท่า ๆ กับตัวขององค์กรเอง ดังนั้นทฤษฎีระบบจะรวมเอาระบบย่อยทุกชนิด ทั้งด้านชีวภาพ กายภาพ พฤติกรรม ความคิดเกี่ยวกับการควบคุม โครงสร้าง เป้าหมายและกระบวนการปฏิบัติงานไว้ด้วยกัน โดยพื้นฐานของทฤษฎีระบบเป็นระบบที่ไม่หยุดนิ่ง แม้อายุได้เงื่อนไขที่สภาพแวดล้อมภายนอกคงที่ แต่ระบบภายในยังคงมีปฏิกริยาที่จะส่งผลสัมพันธ์กันและทฤษฎีระบบยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม (Bertalanffy Ludwig von, 1973)

ส่วนประเภทของระบบนั้นได้มีนักวิชาการจำแนกได้ดังนี้ Robbins (1990) กล่าวว่าโดยทั่วไประบบจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (Robbins S.P, 1990)

1) ระบบปิด (Closed System) เป็นแนวคิดพื้นฐานจากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ ซึ่งเป็นระบบที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ระบบปิดที่สมบูรณ์จะเป็นระบบที่ไม่มีการรับพลังงานจากภายนอก ซึ่งมีลักษณะเชิงอุดมคติ แนวคิดระบบปิดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาองค์การได้ค่อนข้างน้อยมาก

2) ระบบเปิด (Open System) เป็นระบบที่ยอมรับหรือคำนึงถึงผลกระทบจากความสัมพันธ์ของระบบกับสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้แล้วส่วนประกอบสำคัญของระบบเปิดซึ่งรูปแบบทฤษฎีระบบพื้นฐานขององค์การประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วนดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งประกอบด้วย คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณและสารสนเทศ เพื่อการผลิตและการบริการ

2) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) ปัจจัยนำเข้าโดยใช้เทคโนโลยีและการบริหาร

3) ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วยผลผลิตหรือบริการ

4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การที่เป็นตัวกำหนดปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานครั้งต่อไป

5) สิ่งแวดล้อม (Environment) ที่อยู่ล้อมรอบองค์การซึ่งประกอบด้วยสังคม การเมืองและแรงกดดันจากระบบเศรษฐกิจ

ส่วนลักษณะของระบบเปิดนั้นระบบเปิดประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปรสภาพและผลผลิต แต่ระบบเปิดยังมีลักษณะที่นอกเหนือเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการศึกษาองค์การ (Robbins S.P, 1990)

1) การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (Environment Awareness) อันเป็นลักษณะที่สำคัญของระบบเปิดที่คำนึงถึงการพึ่งพาอาศัยกันและกันกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีขอบเขตที่แบ่งแยกระหว่างระบบกับสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อระบบ ในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายในระบบก็จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของระบบนั้น ๆ ด้วย

2) ผลย้อนกลับ (Feedback) ระบบเปิดจะรับเอาข้อมูล สารสนเทศจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ระบบสามารถปรับตัวและดำเนินงานได้ตามปกติไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง จากแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ การได้รับข้อมูลสารสนเทศจากสิ่งแวดล้อมนี้เรียกว่า ข้อมูลย้อนกลับอันที่จริงก็คือ ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแปรสภาพของระบบที่จะเป็นปัจจัยนำเข้าของระบบอันว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ควรมีการปรับปรุงตรงส่วนใดของระบบเพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) ระบบเปิดเป็นวงจรของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Cyclical Character) ผลผลิตจากระบบทำให้เกิดวิธีการสำหรับการได้มาซึ่งปัจจัยนำเข้าใหม่ๆ ที่จะเข้าสู่วงจรของระบบต่อไป

4) การโน้มเอียงไปสู่ความเฉื่อย (Negative Entropy) ระบบจะมีความโน้มไปสู่ความเฉื่อยหรือเสื่อมสลายไปจะเห็นว่าระบบเปิดที่ไม่รับพลังงานหรือปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมมักจะเสื่อมสลายไป ในทางกลับกันระบบเปิดแล้วจะมีแนวโน้มที่จะเสื่อมถอยลงแต่ก็สามารถที่จะรักษาระบบให้ดำรงอยู่ได้ไม่เสื่อมสลายไปและสามารถเจริญเติบโต ทั้งนี้เพราะว่าระบบเปิดสามารถนำปัจจัยนำเข้าสู่ระบบมากกว่าที่จะผลิตออกสู่สิ่งแวดล้อม

5) สภาพที่มีความมั่นคง (Steady State) ระบบเปิดจะมีปัจจัยนำเข้าเพื่อขจัดความโน้มเอียงไปสู่การเสื่อมสลาย แม้ว่าระบบจะมีปัจจัยใหม่ๆ บ้อนเข้าและมีผลผลิตอย่างต่อเนื่องในการรักษาสมดุลของระบบ ระบบเปิดมีแนวโน้มมั่นคงแน่นอนไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง

6) เคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตและการขยายตัว (Movement Toward Growth and Expansion) สภาพความมั่นคงเป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นระยะเริ่มต้นของระบบเปิด เมื่อระบบมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและเผชิญกับแนวโน้มการเสื่อมถอย ระบบเปิดจะปรับเปลี่ยนสู่การเจริญเติบโตและขยายตัวเพื่อเป็นหลักประกันความอยู่รอด ระบบขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนจะมีการดำเนินงานเพื่อความอยู่รอด

7) รักษาสภาพสมดุลของการดำรงอยู่และกิจกรรมปรับตัว (Balance of Maintenance and Adaptive Activities) ระบบเปิดพยายามค้นหาจุดสมดุลระหว่าง 2 กิจกรรมที่มักมีความขัดแย้งกัน

8) การมีทางเลือกหลากหลาย (Equifinality) ระบบสามารถบรรลุผลการดำเนินงานได้จากสภาพการณ์ที่แตกต่างกันและโดยใช้วิธีการหลากหลาย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทฤษฎีระบบมีความสำคัญต่อการดำเนินงานองค์กรเพราะทฤษฎีระบบต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยเฉพาะองค์กรที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ เช่น สังคม การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น

2.3.2 ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการมีแนวคิดที่ว่า แนวความคิดการจัดการสมัยเดิม บุคคลสำคัญที่ศึกษาแนวความคิดในการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ได้แก่ Federick W. Taylor เป็นบิดาของแนวความคิดในการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ เขาเป็นผู้ริเริ่มทำการศึกษา วิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตจากการทำงานของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อขจัดความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นจากการผลิตต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากในขณะที่เขาทำงานอยู่ในโรงงานซึ่งเขาเป็นวิศวกรอยู่ Taylor ได้พบปัญหาในการปฏิบัติงานของคนงานซึ่งเป็นแนวความคิดในการจัดการที่ยังไม่ชัดเจนมากพอ ทั้งในด้านความรับผิดชอบในการ

จัดการคนงาน ด้านมาตรฐานของงานที่คนงานปฏิบัติอยู่ ด้านสิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้นในการปฏิบัติงานของคนงาน ตลอดจนจนถึงการตัดสินใจในการจัดการของฝ่ายบริหารตั้งอยู่บนพื้นฐานของลางสังหรณ์ การคาดเดาหรือจากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นกฎที่ไม่แน่นอนในการตัดสินใจเป็นผลให้คนงานได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ตนไม่ความถนัด ไม่มีทักษะซึ่งเป็นผลทำให้ผลผลิตต่ำ จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ Taylor ได้ทำการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานทางการผลิตในโรงงานขึ้น โดย Taylor เชื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่จะกำหนดปริมาณงานที่คนงานแต่ละคนทำได้ในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่ต้องบีบบังคับคนงานนั้นและทั้งฝ่ายบริหารกับฝ่ายคนงานจะต้องได้รับประโยชน์สูงสุด กล่าวคือคนงานจะได้ประโยชน์จากรายได้ที่เกิดจากการทำงานในปริมาณที่สูงสุดเต็มประสิทธิภาพและความสามารถที่แท้จริง ในขณะที่ฝ่ายบริหารก็จะได้รับประโยชน์จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจากประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้นของคนงาน ทั้งนี้กระทำโดยขจัดการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็นออกไปจากกระบวนการทำงาน ฝึกให้คนงานได้เรียนรู้วิธีการทำงานใหม่ ๆ มีการกำหนดมาตรฐานของงานที่สูงขึ้นและจัดระบบค่าตอบแทนให้อยู่บนพื้นฐานของความสามารถ และผลผลิตจากการทำงานที่สูงขึ้น

จากแนวความคิดดังกล่าวของ Taylor ได้ทำการศึกษาถึงเรื่องเวลาและความเคลื่อนไหวในการทำงานของคนงาน โดย Taylor ได้สรุปหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ที่สำคัญไว้ 4 ประการคือ

1) ต้องมีการคิดค้นและการกำหนดวิธีการที่ดีที่สุด ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุด โดยในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็จะทำให้ตามผลผลิตทั้งหมด ในส่วนที่เกินมาตรฐาน

2) ต้องมีการคัดเลือกและพัฒนาคน การคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

3) การพิจารณาวิธีการทำงานอย่างรอบคอบควบคู่กับการพิจารณาคงคนงานคนงานทุกคนจะเห็นถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้น จากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

4) การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน การได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำของฝ่ายบริหารกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานจะสร้างให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

Henry Gantt เคยทำงานร่วมกับ Taylor แต่แนวความคิดของ Gantt แตกต่างกับ Taylor ตรงที่ให้ความสนใจในความเป็นมนุษย์ของคนงานมากขึ้น โดยเขาได้พัฒนาระบบการจ่ายค่าจ้างและระบบการจ่ายโบนัส ซึ่งเห็นว่าระบบการจ่ายค่าจ้างแบบของ Taylor เป็นการลงโทษคนงานที่ทำงานได้ไม่ถึงมาตรฐาน เนื่องจากคนงานในกลุ่มนี้ได้รับผลตอบแทนในอัตราต่ำ ดังนั้น Gantt จึงได้พัฒนาระบบการจ่ายค่าจ้างโดยประกันค่าจ้างต่ำสุดที่คนงานพึงจะได้รับแม้ว่าจะทำงานได้ไม่ถึงมาตรฐานก็ตาม นอกจากนี้ Gantt ยังมีผลงานด้านการพัฒนาวิธีการควบคุมการจัดการให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ โดยใช้กราฟเข้ามาช่วยและยังให้ความสำคัญในเรื่องของเวลาเท่า ๆ กับเรื่องของต้นทุนในการวางแผนและควบคุมการทำงาน ต่อมาได้มี Henri Fayol เป็นวิศวกรชาวฝรั่งเศสทำงานในบริษัทเหมืองแร่และได้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการของบริษัท ซึ่ง Fayol ได้ทำการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานในการจัดการของกลุ่มผู้บริหารระดับล่าง โดยมีความเชื่อว่าการจัดการเป็นทฤษฎีที่สามารถสอนและเรียนรู้ได้ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับการจัดการในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการจัดการงานอุตสาหกรรมหรืองานบริหารรัฐกิจ Fayol ได้ทำการแบ่งกลุ่มงานที่ต้องปฏิบัติในงานทางด้านอุตสาหกรรมออกเป็น

6 กลุ่มงานคือ งานทางด้านเทคนิคหรือวิธีการผลิตต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของงานทางด้านผลิต งานทางด้านการพาณิชย์ต่าง ๆ เช่น การขาย การซื้อและการแลกเปลี่ยน งานทางด้านการเงินและการลงทุน งานทางด้านที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เช่น การดูแลรักษาทรัพย์สินและบุคคลขององค์การ งานทางด้านการบัญชีและงานทางด้านการจัดการซึ่งประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุมโดย Fayol ได้สรุปสาระสำคัญของการจัดการซึ่งเป็นงานในกลุ่มที่ 6 ไว้ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่การบริหาร

1.1) การวางแผน (Planning) เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อกิจกรรมทางธุรกิจ แผนการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

1.2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดโครงสร้างของต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน มีสภาพที่เหมาะสมที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

1.3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) เป็นการสั่งการในงานต่าง ๆ ของผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหาร โดยต้องมีการสื่อสารอย่างชัดเจน กระชับเพื่อให้ทีมงานสามารถปฏิบัติได้

1.4) การประสานงาน (Coordinating) เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องเชื่อมโยงงานทุกคนให้เข้ากันได้และกำกับให้ไปสู่จุดหมายเดียวกัน

1.5) การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องกำกับและดูแลงาน ให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้

ส่วน Max Weber เป็นชาวเยอรมันได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างและกิจกรรมขององค์การที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่โดยเรียกรูปแบบองค์การในอุดมคติของเขาว่าระบบราชการมีลักษณะสำคัญ 7 ประการคือ

1) หลักลำดับชั้น หลักการนี้มีเป้าหมายที่จะทำให้องค์การต้องอยู่ภายใต้การควบคุม โดยเชื่อว่าการบริหารที่มีลำดับชั้นจะทำให้ระบบการสั่งการและการควบคุมมีความรัดกุมทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารที่เน้นกฎเกณฑ์และขั้นตอนมีความเหมาะสมในช่วงศตวรรษที่ 19-2 แต่เมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนไปการบริหารตามลำดับชั้นจึงเริ่มมีปัญหาเพราะการทำงานในปัจจุบันต้องการความรวดเร็ว คนต้องการเสรีภาพมากขึ้น ประชาชนต้องการบริการที่สะดวกรวดเร็ว แต่ในองค์การขนาดใหญ่ที่ใช้ระบบราชการมีคนจำนวนมาก แต่มากกว่าครึ่งจะอยู่ในตำแหน่งระดับผู้บริหาร หัวหน้างาน กว่าจะตัดสินใจงานสำคัญ ๆ ต้องรอให้ผู้บริหาร 7-8 คน เช่นอนุมัติตามขั้นตอนและยังมีกฎเกณฑ์มากมายส่วนพนักงาน (ข้าราชการ) ระดับล่างจำนวนมาก ทั้งหมดมีหน้าที่ทำงานเอกสาร โดยการตรวจบันทึกของคนอื่นแล้วเขียนบันทึกส่งให้เจ้านาย คำบันทึกหรือรายงานเต็มไปด้วยศัพท์อันหรูหรา นอกจากนี้ยังมีฝ่ายวางแผน ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ผู้นำคิดว่าวิธีการบริหารองค์การขนาดใหญ่คือ เผด็จการ ถือเป็นความเชื่อที่ผิดมากเพราะผู้บริหารสูงสุดไม่ได้รู้คำตอบได้ทุกเรื่อง แต่ควรมองหาคำตอบที่ดี ถูกต้องจากผู้อื่นด้วย การลดขั้นตอน ลดลำดับชั้นของการสั่งการออกไป ในขณะที่รักษาความสามารถในการควบคุมที่จำเป็นไว้ โดยการตัดขั้นตอนของ

ผู้บริหารที่ไม่เพิ่มมูลค่าให้กับงานออกเพื่อจัดองค์การที่เป็นแนวราบมากขึ้นและทำให้คนที่ทำงานในระดับรอง ๆ ลงมาสามารถควบคุมดูแลและรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลว

2) ความสำนึกแห่งความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีความสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนความรับผิดชอบ หมายถึง การรับผิดชอบต่อการกระทำใด ๆ ที่ตนได้กระทำลงไปและความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลาด้วย

3) หลักแห่งความสมเหตุสมผล ความถูกต้องเหมาะสมของแนวปฏิบัติที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การทำงานหรือการดำเนินกิจการใด ๆ ที่สามารถประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพความสามารถในการที่จะใช้ทรัพยากรบริหารต่าง ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เวลาไปในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานนั้นได้มากที่สุด ประหยัด ความสามารถในการที่จะประหยัดทรัพยากรบริหาร แต่สามารถที่จะให้บริการหรือผลิตออกมาให้ได้ระดับเดิม

4) หลักการมุ่งสู่ผลสำเร็จ การปฏิบัติงานใด ๆ จะต้องมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การเสมอ ประสิทธิภาพหรือผลสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยอย่างน้อย 3 อย่างคือ หลักการและวิธีการ ประสิทธิภาพในการบริหารงานและการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

5) หลักการทำให้เกิดความแตกต่างหรือการมีความชำนาญเฉพาะด้าน ลักษณะทางโครงสร้างขององค์การแบบระบบราชการต้องมีการแบ่งงานและจัดแผนงานหรือจัดส่วนงาน ขึ้นมาเพราะภารกิจงานขององค์การขนาดใหญ่มีจำนวนมาก จึงต้องมีการแบ่งงานที่ต้องทำออกเป็นส่วน ๆ แล้วหน่วยงานมารองรับการจัดส่วนงานอาจยึดหลักการจัดองค์การได้หลายรูปแบบคือ การแบ่งส่วนงานตามพื้นที่ การแบ่งงานตามหน้าที่ การแบ่งงานตามลูกค้า การแบ่งงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน

6) หลักระเบียบวินัย ต้องมีการกำหนดระเบียบ วินัยและบทลงโทษขึ้นมาเพื่อเป็นกลไกการควบคุมความประพฤติของสมาชิกทุกคนในองค์การ

7) ความเป็นวิชาชีพ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การราชการ ถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่งและต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา ความเป็นวิชาชีพ “รับราชการ” นั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ของตนด้วยความสำเร็จของระบบราชการในอดีตเกือบ 100 ปี ที่ผ่านมาเพราะมีวิธีการจัดองค์การที่มีระบบการทำงานที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนหลักการของความสมเหตุสมผล มีการใช้อำนาจตามสายการบังคับบัญชา มีการแบ่งงานตามหลักความชำนาญเฉพาะด้านทำให้ระบบราชการสามารถทำงานที่มีขนาดใหญ่และสลับซับซ้อนได้อย่างดี ระบบราชการพัฒนาและใช้มาในช่วงที่สังคมยังเดินไปอย่างช้า ๆ และเพิ่งปรับเปลี่ยนมาจากสังคมศักดินา ประชาชนยังไม่ตื่นตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ผู้มีอำนาจในระดับสูงยังเป็นผู้มีข้อมูลที่มากพอต่อการตัดสินใจได้ดีกว่าคนในระดับล่างหรือประชาชนทั่วไป (อมราพร พรพงษ์, 2560)

ส่วนแนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการสมัยใหม่นั้นจากแนวความคิดของการจัดการแนวเดิมที่มีจุดเด่นที่ได้มุ่งเน้นโครงสร้างที่เป็นทางการมีการกำหนดกฎระเบียบ วินัยที่เคร่งครัดในการใช้อำนาจหน้าที่ โดยที่มีลักษณะของการรวมอำนาจและการดำเนินการตามหลักการของความมีเหตุผล โดยมีสมมติฐานว่ามนุษย์เป็นคนเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงานและจำเป็นต้องใช้วิธีการควบคุม

พฤติกรรมมนุษย์โดยใกล้ชิดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์การส่วนแนวความคิดทางการจัดการแนวมนุษย์สัมพันธ์และพฤติกรรมศาสตร์นั้นก็มีจุดเด่นที่ได้มุ่งเน้นในการให้ความสำคัญในตัวคน โครงสร้างองค์การแบบไม่เป็นทางการ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนในองค์การและมีสมมติฐานว่ามนุษย์เป็นคนที่รักงาน ซื่อสัตย์ มีความขยันและความรับผิดชอบไม่จำเป็นจะต้องทำการควบคุมพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด

จากสมมติฐานนี้ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับการหาสิ่งที่จูงใจคนให้การยอมรับ เข้าใจและร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ เปลี่ยนไปเป็นการศึกษาในเชิงบวกมากขึ้น สำหรับแนวความคิดของนักทฤษฎีสมัยใหม่ได้วิจารณ์ว่าแนวความคิดทางการจัดการแนวพฤติกรรมศาสตร์ที่เสนอสิ่งที่ขัดแย้งกับความเป็นจริง เนื่องจากโครงสร้างองค์การที่เป็นทางการและการใช้สิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งจำเป็นจากหลักการของนักทฤษฎีแนวเดิมเกี่ยวกับการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้านและการเน้นการมีมาตรฐานของการปฏิบัติงานได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าสามารถทำให้สังคมก้าวหน้าและมนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจึงไม่เห็นด้วยที่จะมีการทิ้งแนวความคิดยุคเดิม ดังนั้นจึงได้มีแนวความคิดใหม่ขึ้นมา มีแนวคิดวิธีการจัดการสมัยใหม่หลากหลายวิธีที่ยังไม่ชัดเจนมากนัก บางกรณีก็เป็นเพียงเทคนิค วิธีการดำเนินการที่ใช้ทำงานบางอย่างหรือแก้ไขปัญหาบางอย่างให้เสร็จสิ้นไปได้ แนวคิดวิธีการสมัยใหม่จึงขึ้นอยู่กับในบริบทต่าง ๆ ดังนี้

1) การจัดการแบบตัดสินใจ เฮอริเบิร์ต เอ. ไชมอน ระบุว่า การตัดสินใจกับการจัดการเป็นคำที่ใช้แทนกันจึงจำแนกขั้นตอนในการตัดสินใจออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ กลั่นกรองเรื่องราวต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานและสภาพแวดล้อม ขั้นตอนของการคิดค้นและพัฒนา และขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกทางเลือก

2) การจัดการตามสถานการณ์ เป็นรูปแบบวิธีการใหม่ที่ต้องวิเคราะห์ การกระทำในระดับที่ถูกต้องเหมาะสม ที่สามารถพิจารณาปัญหาได้ดี ไม่กว้างเกินไปหรือเฉพาะจุดเกินไป วิธีการจัดการตามสถานการณ์นี้ นับว่ามีข้อดีที่ช่วยให้มีการเชื่อมโยงทฤษฎีการจัดการที่เป็นศาสตร์ทางวิชาการให้มีโอกาสนำไปใช้กับองค์การในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยตรง

3) การจัดการเชิงระบบและเชิงกระบวนการ แนวความคิดเชิงระบบมีความเชื่อว่าการจัดการมีลักษณะต่อเนื่องกันและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ กับส่วนรวมทั้งหมดเพราะแต่ละระบบเกี่ยวข้องกับผูกพันกันเรียกว่าทฤษฎีระบบ (Systems Theory) เป็นแนวคิดในการจัดการที่มององค์การเป็นระบบหน้าที่ในระบบต่าง ๆ ขององค์การและปัจจัยต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วยซึ่งระบบใหม่ในที่นี้หมายถึง กลุ่มของส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะมีหน้าที่ทำงานของแต่ละกลุ่มภายในระบบ โดยที่การดำเนินงานตามหน้าที่ของแต่ละกลุ่มโดยรวมนั้นก็เพื่อจะบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันระบบการปฏิบัติการขององค์การต่าง ๆ นั้น โดยปกติจะประกอบไปด้วยระบบย่อยพื้นฐาน 4 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันคือ

3.1) ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ คือ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรด้านสารสนเทศหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งจะใช้เป็นปัจจัยในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์การ

3.2) กระบวนการแปรสภาพ หมายถึง การที่องค์กรใช้การจัดการ เทคโนโลยีและการปฏิบัติการในการผลิตในการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้กลายเป็นผลผลิตที่ออกมา

3.3) ผลผลิตเป็นสิ่งที่ได้มาจากการนำปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพนั้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการแปรสภาพหมายถึงสินค้าหรือบริการที่ผลิตโดยองค์กรนอกจากนี้ ยังหมายถึงผลกำไรหรือขาดทุน พฤติกรรมของพนักงานรวมทั้งผลลัพธ์ที่เป็นความคาดหวังอื่น ๆ ขององค์กรก็ได้ผลผลิตที่ได้นี้จะเป็นตัวแทนของผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของผู้จัดการในทุกๆระดับซึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาทำงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือไม่อย่างไร

3.4) ข้อมูลป้อนกลับ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพหรือผลลัพธ์ของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งได้จากปฏิกิริยาของสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กรที่มีต่อผลผลิตขององค์กร ซึ่งข้อมูลป้อนกลับจะสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงใหม่ แก้ไข ปัจจัยนำเข้าหรือกระบวนการแปรสภาพเพื่อให้ได้รับผลผลิตที่ปรารถนามากขึ้นแนวความคิดเชิงระบบนั้น ถ้ามองว่าการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนั้นควรจะต้องทำการ วิเคราะห์ถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ภาพรวมขององค์กรที่ถูกต้องไม่ใช่นำแต่ละ ส่วนแต่ละหน่วยงานในองค์กรมาวิเคราะห์แยกจากกัน ซึ่งแนวความคิดเชิงสถานการณ์ที่ยึดถือปรัชญาของแนวคิดเชิงระบบเป็นพื้นฐาน จึงได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สภาวะแวดล้อมเทคโนโลยี โครงสร้างและการจูงใจของคนให้ทำงาน โดยเห็นว่าไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุดที่จะนำมาใช้ได้กับองค์กรในทุกสถานการณ์ องค์กรที่จะประสบผลสำเร็จก็ต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องและเข้ากันได้กับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้

นอกจากนี้แนวความคิดทางการจัดการสมัยใหม่ยังได้พัฒนาแนวคิด โดยมุ่งเน้นการใช้ตัวแบบทางคณิตศาสตร์มาช่วยในการแก้ปัญหาของการจัดการ มากขึ้นเรียกว่าเป็นแนวความคิดของการจัดการเชิงปริมาณ ซึ่งได้รับความนิยมนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนของการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่เป้าหมายของการจัดการตามแนวคิดนี้จะเน้นที่ความสามารถในการอยู่รอดขององค์กรพร้อมที่จะรับกับความกดดันอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรให้มีส่วนประกอบที่เหมาะสมสมดุลกันและเป็นแนวคิดที่รวมเอาแนวคิดทางการจัดการต่าง ๆ หลายแนวคิดเข้าด้วยกัน ทั้งแนวคิดการจัดการในสมัยดั้งเดิมและแนวคิดแบบมนุษย์สัมพันธ์หรือพฤติกรรมศาสตร์ (อมราพร พรพงษ์, 2560)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหากองค์กรหรือหน่วยงานมีการจัดการที่ดี มีระบบการจัดที่มีประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปได้อย่างดี นอกจากนี้แล้วจะสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ภัทรารวรรณ เวชศาสตร์ (2558) วิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์อย่างบูรณาการ พบว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์หลายด้าน เช่น เชิงนโยบาย เชิงบริหารและเชิงบูรณาการ โดยประเด็นความ

ทำทนายเชิงบูรณาการนั้นเป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญที่สุดที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของไทยยังไม่คำนึงถึงและนำไปปฏิบัติมากเท่าที่ควรทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ผ่านมาขาดประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ (ภัทรารวรรณ เวชศาสตร์, 2558)

ณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ: กรณีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของชาวโรฮีนจา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาวชาวโรฮีนจา ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้ (ณรงค์ ตันตีสทิพร, 2559)

1) ปัญหาภายในหน่วยงานได้แก่ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ พื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานมีอาณาเขตกว้างขวางไม่สามารถเข้าได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ เจ้าหน้าที่มีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย สถานที่ควบคุมตัวผู้กระทำผิดไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถส่งตัวชาวโรฮีนจากลับไปยังประเทศต้นทางได้เนื่องจากไม่มีสัญญาติเมียนมาร์และกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรจังหวัด ไม่มีอำนาจสั่งการบางหน่วยงานและการประสานการปฏิบัติไม่เป็นเอกภาพ

2) ปัญหาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ขาดบุคคลากรที่มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้กระทำผิดที่ถูกต้องทำให้การสื่อสารเกิดความคลาดเคลื่อน ขาดการประสานการปฏิบัติด้านการเข้าร่วมกันแบบบูรณาการ ไม่มีหน่วยงานหลักเพื่อประสานการปฏิบัติและการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ขาดการประสานงานด้านขอบเขตความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ พื้นที่แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ขาดการบังคับใช้กฎหมายแบบบูรณาการ

สนั่น ยามาเจริญ (2561) วิจัยเรื่องปัญหาในการสอบสวนคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี พบว่า การปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งย่อมทำให้ประสบปัญหาในการสอบสวนไม่ว่าจะเป็นปัญหาในประเด็นที่ว่า จะดำเนินคดีกับเหยื่อค้ามนุษย์หรือไม่ การประสานงานระหว่างหน่วยงานด้วยกัน งบประมาณในการดำเนินการ ตลอดจนทัศนคติของเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายมีความแตกต่างกันและความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการสอบสวนซึ่งปัญหาเหล่านี้ควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (สนั่น ยามาเจริญ, 2561)

กิมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์ (2563) วิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า 1) จังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่ติดต่อกับทางทะเล มีการประกอบอาชีพทั้งเกษตรกรรมมีการค้ามนุษย์ได้ง่ายเพราะมีโรงงานอุตสาหกรรมสถานีดำรงทุกสถานีสืบปัญหา ขาดความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายและเจ้าหน้าที่ตำรวจมีกำลังพลไม่เพียงพอ จึงเน้นที่การประชาสัมพันธ์และการตรวจร่วมกับหน่วยงานอื่น ปัจจุบันมีการลักลอบค้าประเวณีเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ผ่านสื่อออนไลน์ (LINE ปิด) ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่อาจเข้าถึงได้ ประเด็นการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากสื่อมวลชนทำให้ภาระการแก้ไขข่าวตกอยู่กับตำรวจที่ปฏิบัติงานทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและหนักขึ้น ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจะมองในแง่ลบ ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติงานด้านการค้ามนุษย์ (กิมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์, 2563)

2.4.2 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ภัทรวารรณ เวชศาสตร์ (2558) วิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์อย่างบูรณาการ พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์ของไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสารและการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพและมีทิศทาง โดยยึดหลักการสร้างความโปร่งใส (Transparency) การสร้างความน่าเชื่อถือ (Credibility) และการสร้างความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในความร่วมมือ ซึ่งหากไทยสามารถปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นก็จะทำให้ปฏิบัติงานและประสานงานการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์ของไทยมีประสิทธิภาพ มีผลเป็นรูปธรรมและสามารถตรวจสอบได้จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจะมีผลในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อการดำเนินการอย่างยั่งยืนของฝ่ายไทยจนเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก สอดคล้องกับหลักมนุษยธรรมและเป็นผลต่อการได้รับการยกระดับจากระดับ 3 ตามรายงานสถานการณ์การค้ำมนุษย์ (TIP Report) ของสหรัฐฯ ในปีต่อ ๆ ไป (ภัทรวารรณ เวชศาสตร์, 2558)

ชมพูนุช พัฒนพงษ์ดีลิก (2558) วิจัยเรื่องการรับรู้และการเข้าถึงกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ขององค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชน พบว่า กรุงเทพมหานคร ควรมีนโยบายแผนงานแนวทางและมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของทีมสหวิชาชีพ ในการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีการจัดประชุมสัมมนาแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาทหน้าที่ของทีมสหวิชาชีพและสร้างแกนนำหลักของแต่ละวิชาชีพเพื่อเป็นผู้ประสานงานกลุ่มวิชาชีพ (ชมพูนุช พัฒนพงษ์ดีลิก, 2558)

ณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ: กรณีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของชาวโรฮีนจา พบว่า แนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแบบบูรณาการ คือ

- 1) แนวทางการดำเนินการระดับปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กองบังคับการตำรวจน้ำและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้แก่ 1.1) ด้านการป้องกันและปราบปราม (1) กำหนดหน่วยงานหลักเพื่อประสานการปฏิบัติและการบังคับบัญชาที่ชัดเจน (2) จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายแบบบูรณาการ (3) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบด้านอำนาจหน้าที่ พื้นที่แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามหลักสากล (4) จัดชุดลาดตระเวนร่วมในพื้นที่ล่อแหลมอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องและ (5) ประสานความร่วมมือด้านการข่าวร่วมกันแบบบูรณาการ 1.2) ด้านการดำเนินคดีตามกฎหมาย (1) กำหนดสถานที่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดให้ชัดเจนและเพียงพอ (2) จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารกับผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้องแม่นยำและ (3) ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามหลักสากลและหลักสิทธิ

มนุษย์ชน 1.3) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการ (1) จัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอ (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการข่าวภาคประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง (3) จัดอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถด้านกฎหมายและหลักการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและ (4) นำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น (ณรงค์ ตันตีสทิพร, 2559)

2) แนวทางการดำเนินการระดับนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้แก่ 2.1) จัดทำนโยบายสั่งการไปยังหน่วยงานระดับปฏิบัติการแบบบูรณาการเพื่อให้การแก้ไขปัญหของหน่วยงานระดับพื้นที่มีความชัดเจน เป็นเอกภาพ มีกฎหมายรองรับและสามารถนำไปสู่การประสานการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ 2.2) จัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการอย่างทั่วถึง 2.3) ประสานงานกับประเทศเมียนมาร์โดยตรงเพื่อเจรจาแนวทางการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายร่วมกันอย่างเป็นทางการผ่านทางคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่นไทย-เมียนมาร์จังหวัดระนอง (TBC) 2.4) นำปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของหน่วยงานระดับปฏิบัติการมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางระดับนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดชลบุรี (2560) วิจัยเรื่องการสร้างและพัฒนาระบบการทำงานเครือข่ายแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่เหยื่อเป็นเด็กและสตรีในประเทศไทย พบว่า กระบวนการทำงานเครือข่ายในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์มีรูปแบบกระบวนการทำงานเครือข่ายครอบคลุม ทั้ง 5 ด้านตามหลักมาตรฐานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์สากลคือ ด้านนโยบาย ด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดีด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ และด้านความร่วมมืออยู่ใน 3 ระดับคือ ระดับนานาชาติ/ระหว่างประเทศ (โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนหรือการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ในรูปแบบการค้าแรงงาน) ระดับชาติและระดับจังหวัด โดยกระบวนการทำงานของเครือข่ายในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ในพื้นที่เกิดจากคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับ หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนกองอำนวยการ สั่งการและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ภายในจังหวัด (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดชลบุรี, 2560)

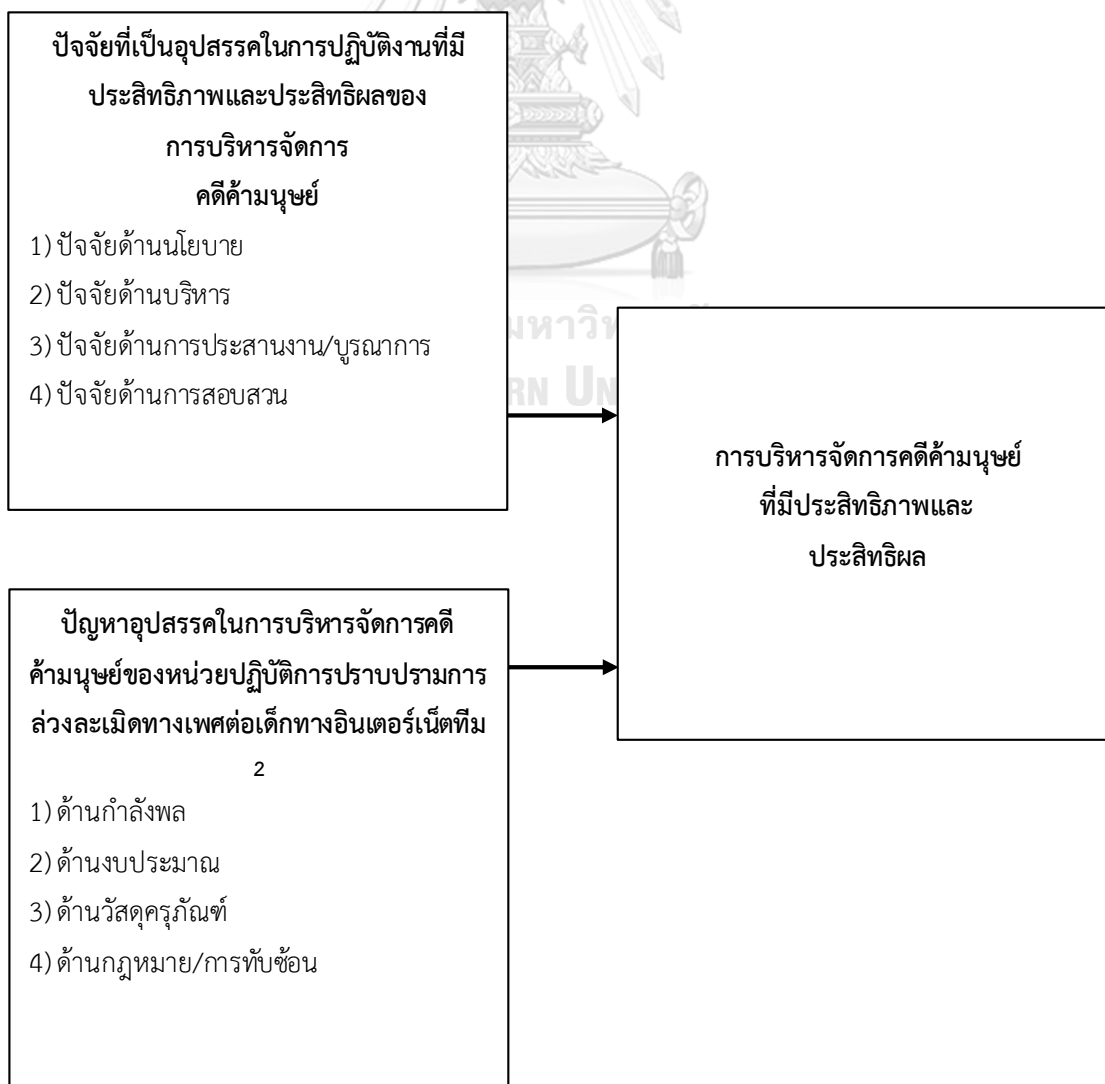
สนัน ยามาเจริญ (2561) วิจัยเรื่องปัญหาในการสอบสวนคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี พบว่า การแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มีลักษณะเป็นหน่วยงานที่เป็นการเฉพาะสำหรับกระบวนการสอบสวนแยกจากคดีอาญาทั่วไป ตลอดจนการบริหารงบประมาณ การฝึกทักษะด้านการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ทั้งนี้อาจทำให้การดำเนินคดีค้ามนุษย์บรรลุวัตถุประสงค์ในการปราบปรามอาชญากรรมเพื่อสังคมที่สงบสุขต่อไป

ภิรมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์ (2563) วิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานระดับสถานีตำรวจโดยนำ (Information Technology) มาช่วยเพิ่มความรวดเร็ว ความคล่องตัว หลัก 3 MIT คือ การประสานงาน/ประนีประนอม การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล การเรียนรู้เทคนิค ก่อให้เกิดการสะสมในตัวกำลังพลที่ปฏิบัติงานเป็นองค์ความรู้ต่อไป และต่อยอดขยายผลไปสู่ผู้ที่ยังไม่เคยได้ปฏิบัติงานด้านนี้ทำให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานทั้งด้านการป้องกัน การคุ้มกันการดำเนินคดีและความรู้และเกิดประสิทธิผลที่สามารถลดระดับความรุนแรงของการค้ามนุษย์อยู่เพียงระดับเฝ้าระวัง

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

3.3 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการเก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากกลุ่มเป้าหมายโดยมีรายละเอียดคือ

1) การเก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยวิธีนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลที่นิยมกันโดยจะทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายจริง ๆ

2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของและเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยวิธีนี้เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสนทนาซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ ขณะที่สัมภาษณ์เพื่อนำมาพิจารณาสรุปผลตามปัญหาการวิจัยที่กำหนดไว้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543) และเป็นการสัมภาษณ์เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) (วรรณิ แกมเกตุ, 2551) (ณรงค์ โพธิ์พุกษานนท์, 2557)

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 จำนวน 40 นาย โดยผู้วิจัยทำการสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะทำการเก็บแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ทั้งหมด 40 นาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากร (100% ของประชากรที่มี) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถามคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 จำนวน 40 นาย

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกคือ 1) หัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต, 2) รองหัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต, 3) หัวหน้าชุดหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2, 4) เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2, 5) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรได้แก่ องค์กรอิสระ A21 Thailand, 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรีและ 7) นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ดังนี้

ตารางที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน (คน)
1. หัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต	1
2. รองหัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต	1
3. หัวหน้าชุดหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2	1
4. เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2	1
5. องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรได้แก่ องค์กรอิสระ A21 Thailand	1
6. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี	1
7. นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ	2
รวม	8

ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกและกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหรือมีคุณสมบัติคือ

- 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 3 ปี
- 3) เป็นผู้ที่เคยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านค้ำมนุษย์มาไม่ต่ำกว่า 3 ปี
- 4) ผู้เข้าร่วมวิจัยยินยอมที่จะให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

3.3.1 แบบสอบถามและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเป็น “แบบสอบถาม” ซึ่งได้มาจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

สำหรับขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามมีดังนี้

- 1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อให้คะแนนเป็นรายข้อโดยกำหนดค่าคะแนนคือ

+1 หมายถึง มีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม

แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหาแสดงว่าข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

2) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 ชุด

3) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.80 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผลการทดสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูล

3.3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็น “แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง” ซึ่งได้มาจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 5 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สำหรับขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยมีขั้นตอนและกระบวนการในการตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

1) ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้ครอบคลุมของวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา

3) แก้ไขตามผู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

4) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่แก้ไขและปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาให้ถูกตามหลักวิชาการอีกครั้งโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

ตารางที่ 4 แนวทางในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ข้อคำถาม	ค่าคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. ข้อมูลส่วนบุคคล				
2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์				

3. ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์				
4. แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์				
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ				

5) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนำมาปรับปรุงแก้ไขตามและนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์และข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย 4 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) ดังนี้

ตารางที่ 5 เกณฑ์ในการแปลผล

คะแนน	แปลผล
3.26-4.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
2.51-3.25	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
1.76-2.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.75	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยคือ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเก็บแบบสอบถามปรากฏผลการวิจัยและมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายดังนี้

- 4.1 ส่วนนำ
- 4.2 ผลการศึกษา
- 4.3 อภิปรายผลการวิจัย
- 4.4 สรุปสาระสำคัญ

4.1 ส่วนนำ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2, 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการเก็บแบบสอบถามและการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บแบบสอบถามผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 จำนวน 40 นาย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นคือ “แบบสอบถาม” สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ได้แก่ 1) หัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต 2) รองหัวหน้าคณะทำงานหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต 3) หัวหน้าชุดหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2, 4) เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2, 5) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรได้แก่ องค์กรอิสระ A21 Thailand 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรีและ 7) นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการวิจัยและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากการลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

และการเก็บแบบสอบถามปรากฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายในหัวข้อลำดับถัดไป

4.2 ผลการศึกษา

4.2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในหัวข้อปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 6 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ภาพรวม)

(ภาพรวม)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยด้านนโยบาย	2.38	0.0887	น้อย
2. ปัจจัยด้านบริหาร	2.38	0.0641	น้อย
3. ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ	2.45	0.0318	น้อย
4. ปัจจัยด้านการสอบสวน	2.98	0.1862	มาก
รวม	2.54	0.0665	มาก

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ภาพรวม) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.54$, S.D.=0.0665) เมื่อแยกรายด้าน พบว่า ปัจจัยปัญหาในการสอบสวนเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคอันดับที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.98$, S.D.=0.1862) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.45$, S.D.=0.0318) และด้านนโยบายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.38$, S.D.=0.0887)

ตารางที่ 7 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านนโยบาย)

ปัจจัยด้านนโยบาย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นโยบายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เฉพาะจุด	2.30	1.0049	น้อย
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติยังมีข้อบกพร่อง เช่น ความรู้ความเข้าใจหรือแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจน	2.37	0.8856	น้อย
3. ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง	2.45	0.8351	น้อย

ปัจจัยด้านนโยบาย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. นโยบายยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	2.42	0.8027	น้อย
รวม	2.38	0.0887	น้อย

จากตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ (ด้านนโยบาย) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.38$, S.D.=0.0887) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบถึงข้อเท็จจริงเป็น ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคอันดับที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.45$, S.D.=0.8351) รองลงมาคือ นโยบาย ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.42$, S.D.=0.8027) และการนำ นโยบายไปปฏิบัติยังมีข้อบกพร่อง เช่น ความรู้ความเข้าใจหรือแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจนอยู่ในระดับ น้อย ($\bar{X}=2.37$, S.D.= 0.8856) ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า นโยบายกับการ ทำงานมีการสวนทางกัน โดยนโยบายที่กำหนดออกมาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้างานทำให้ การทำงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วผู้ให้ข้อมูลยังตอบย้ำว่า

“...ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบปัญหาที่แท้จริง นโยบาย ที่ออกมายังไม่สอดคล้องกับงานที่ผู้ ปฏิบัติต้องประสบเจอหน้างานและทำให้มีประสิทธิภาพต่ำ...”

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการบริหาร จัดการคดี คำนุชย์ (ปัจจัยด้านบริหาร)

ปัจจัยด้านบริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. การบริหารงานยังไม่มี ความชัดเจน เช่น วิสัยทัศน์ในการ แก้ไขปัญหา	2.40	0.7681	น้อย
6. ความไม่เท่าเทียมในการมีส่วนร่วมของ คนในทีม เช่น ยศและตำแหน่งมีความแตกต่างกัน	2.32	0.8181	น้อย
7. การไม่มีส่วนร่วมในทีมในการบริหาร เพราะให้อำนาจ หัวชุดในการบริหาร	2.35	0.8529	น้อย
8. ขาดการกระจายให้แก่งคนในทีมที่อยู่ในระดับล่าง	2.45	0.7053	น้อย
รวม	2.38	0.0641	น้อย

จากตารางที่ 8 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ (ด้านบริหาร) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.38$, S.D.=0.0641) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ขาดการกระจายให้แก่งคนในทีมที่อยู่ในระดับ ล่างเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคอันดับที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.45$, S.D.=0.7053) รองลงมาคือ การบริหารงานยังไม่มี ความชัดเจน เช่น วิสัยทัศน์ในการ แก้ไขปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.40$, S.D.=0.7681) และการไม่มีส่วนร่วมในทีมในการบริหารเพราะให้อำนาจหัวหน้าชุดในการบริหารอยู่ ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.35$, S.D.=0.8529) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมด้วย พบว่า ปัจจัยด้านการ

บริหาร โดยเฉพาะการของงบประมาณของรัฐนำมาใช้ยาก เช่น งบของกองต่อต้านการค้ามนุษย์ก่อนที่
จะนำงบประมาณมาใช้ต้องมีกรเขียนโครงการเพื่อของงบประมาณในการดำเนินการ

**ตารางที่ 9 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร
จัดการคดีค้ามนุษย์ (ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ)**

ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. การประสานงาน/บูรณาการภายในทีมยังมีปัญหา ติดขัดในเรื่องการสื่อสาร	2.42	0.8912	น้อย
10. การประสานงาน/บูรณาการระหว่างทีมที่มีปัญหา เช่นเดียวกัน เช่น การส่งต่อการดำเนินคดี การสื่อสารที่ ไม่ชัดเจน	2.30	0.8426	น้อย
11. การให้ข้อมูลล่าช้าทำให้การติดต่อ ประสานงานกับ อีกหน่วยงานหนึ่งล่าช้าเช่นกัน	2.60	0.9165	มาก
12. ความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานทำให้การติดต่อ ประสานงานลดลง	2.50	0.8660	น้อย
รวม	2.45	0.0318	น้อย

จากตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (ด้านการประสานงาน/บูรณาการ) อยู่ในระดับ
น้อย (\bar{X} =2.45, S.D.=0.0318) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การให้ข้อมูลล่าช้าทำให้การติดต่อ
ประสานงานกับ อีก หน่วยงานหนึ่งล่าช้าเช่นกัน เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคอันดับ
ที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} =2.60, S.D.=0.9165) รองลงมาคือ ความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานทำให้
การติดต่อประสานงานลดลงอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} =2.50, S.D.=0.8660) และการประสานงาน/บูรณา
การภายในทีมยังมีปัญหาติดขัดในเรื่องการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} =2.42, S.D.=0.8912) ส่วน
การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การบูรณาการของแต่ละหน่วยงานจะทำงานแต่ในส่วนของงานของตนเอง
ไม่มองภาพรวม ขาดหน่วยงานกลางในการดูแลคดี เช่น ในหนึ่งคดี ผู้เสียหายทำอะไร อย่างไร ถึง
ขั้นตอนใด เช่น มีการคัดแยกเหยื่อแล้วหรือไม่ สอบสวนถึงขั้นตอนใด รวมถึงการนัดขึ้นศาล ซึ่งทำการ
งานด้านการประสานงานหรือการบูรณาการระหว่างหน่วยงานยังไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้แล้วผู้ให้
ข้อมูลสำคัญท่านหนึ่งยังตอกย้ำว่า การทำงานเป็นทีมยังมีปัญหา รวมถึงการทำงานระหว่างหน่วยงาน
แต่ในของการประสานงานในปัจจุบันนั้นจะใช้การประสานงานด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากขึ้นเพื่อ
ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานและยังมีข้อมูลเพิ่มเติมว่าแต่ละหน่วยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ
ดำเนินคดีปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีการระบุหน่วยงานที่เป็นหัวหน้าในการจัดการสถานการณ์หรือ
คดีจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ตารางที่ 10 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ
บริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ปัจจัยด้านการสอบสวน)

ปัจจัยด้านการสอบสวน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13. จำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอ	3.12	0.9270	มาก
14. ความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี	2.67	1.0096	มาก
15. ภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน	3.15	0.6538	มาก
รวม	2.98	0.1862	มาก

จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านการสอบสวน) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.98, S.D.=0.1862) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกันเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคอันดับที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.15, S.D.=0.6538) รองลงมาคือจำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพออยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.12, S.D.= 0.9270) และความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.67, S.D.=1.0096) ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การสอบสวนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหา กล่าวคือ ระยะเวลาที่ทำให้ต้องทำงานแข่งกับเวลาซึ่งจะนำไปสู่ความกดดัน โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิด ขั้นตอนนี้จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาเพราะถ้าปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วมากเกินไป จะทำให้การสอบปากคำผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาเกิดความผิดพลาดและอาจมีการเรียกมาสอบเพิ่มเติมอีกครั้งทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อนหลายขั้นตอน นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังตอบย้ำว่า

“...เนื่องจาปริมาณงานกับปริมาณพนักงานสอบสวนไม่สอดคล้องกันและความชำนาญในการทำคดีมีความชำนาญน้อย...”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ปัจจัยด้านการสอบสวนเนื่องจากภาระงาน เมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน รวมถึงจำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอและความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี

4.2.2 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการ ล้วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในหัวข้อปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล้วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 11 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (ภาพรวม)

(ภาพรวม)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านกำลังพล	2.84	0.0389	มาก
2. ด้านงบประมาณ	2.91	0.0287	มาก
3. ด้านวัสดุครุภัณฑ์	3.06	0.0314	มาก
4. ด้านกฎหมาย/การทับซ้อน	2.92	0.0519	มาก
รวม	2.93	0.0103	มาก

จากตารางที่ 11 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (ภาพรวม) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.93, S.D.=0.0103) เมื่อแยกรายด้าน พบว่า ด้านวัสดุครุภัณฑ์เป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.06, S.D.=0.0314) รองลงมาคือ ด้านกฎหมาย/การทับซ้อนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.92, S.D.=0.0519) และด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.91, S.D.=0.0287)

ตารางที่ 12 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (ด้านกำลังพล)

ด้านกำลังพล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. กำลังพลในทีมไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.00	0.7745	มาก
2. กำลังพลยังไม่ได้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน เช่น การอบรม การฝึกปฏิบัติที่ใช้ความชำนาญ	2.82	0.8627	มาก
3. กำลังพลยังขาดประสบการณ์ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์	2.77	0.8212	มาก
4. บุคลากรในทีมยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม การดำเนินคดีค้ามนุษย์และการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้	2.78	0.7901	มาก
รวม	2.84	0.0389	มาก

จากตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ (ด้านกำลังพล) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.84, S.D.=0.0389) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กำลังพลในทีมไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.00, S.D.=0.7745) รองลงมาคือ กำลังพลยังไม่ได้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน เช่น การอบรม การฝึกปฏิบัติที่ใช้ความชำนาญอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.82, S.D.=0.8627) และบุคลากรในทีมยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม การดำเนินคดีค้ามนุษย์และการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =2.78, S.D.=0.7901) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กำลังพล/พนักงานสอบสวนยังขาดความรู้ความเข้าใจในคดีค้ามนุษย์ จำนวนกำลังพลมีจำนวนน้อยซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงความเชี่ยวชาญในคดียังขาดประสบการณ์ นอกจากนี้แล้วพนักงาน

สอบสวนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้เสียหาย ขาดศิลปะในการพูดจา/พูดคุยในการสอบปากคำ รวมถึงการสอบสวน นอกจากนี้แล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่ทราบขั้นตอนว่าการดำเนินคดีถึงถึงขั้นตอนใด การทำหนังสือส่งตัวถึงบ้านพักเด็กควรทำอย่างไร รวมถึงขั้นตอนในการคัดแยกเหยื่อ บางคนสอบสวนสอบสวนเพื่อพิมพ์ลงไปแบบฟอร์มเท่านั้นจึงจะเห็นได้ว่ายังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังตอบยกย่าว่าบุคลากร กำลังพลยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายค้ำมนุษย์ ไม่ทราบกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขกระบวนการต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลอีกหลายท่านยังตอบยกย่าไปในทิศทางเดียวกันคือ

“...ด้านกำลังพลหรือบุคลากรที่ทำงานด้านค้ำมนุษย์จะมีค่อนข้างน้อยซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมากและประเด็นสำคัญเจ้าหน้าที่มีทัศนคติในเชิงลบต่อทั้งเหยื่อและผู้เสียหาย นอกจากนี้ยังมีการตีตรา (Stigma) ร่วมด้วย...”

ตารางที่ 13 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านงบประมาณ)

งบประมาณ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. งบประมาณค่อนข้างมีขีดจำกัด	2.95	0.8930	มาก
6. การจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินของ تیم	2.85	0.9367	มาก
7. ต้องนำงบประมาณส่วนตัวมาสำรองในการดำเนินคดี	2.95	0.9473	มาก
รวม	2.91	0.0287	มาก

จากตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านงบประมาณ) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.4957) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าต้องนำงบประมาณส่วนตัวมาสำรองในการดำเนินคดีเป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.95$, S.D.=0.9473) รองลงมาคือ งบประมาณค่อนข้างมีขีดจำกัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.95$, S.D.=0.8930) และการจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินของ تیمอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.85$, S.D.=0.9367) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า งบประมาณโดยเฉพาะค่าผลตอบแทนคดียังมีการเบิกจ่ายล่าช้า นอกจากนี้แล้วงบประมาณมีค่อนข้างน้อยและจำกัดเพราะการทำงานมีหน่วยงานหลายอย่างจึงจำเป็นต้องจะดึง NGOs เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเพราะองค์กรด้านนี้จะสามารถสนับสนุนงบประมาณได้ดีขึ้น ทั้งนี้การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปริมาณงานและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ตารางที่ 14 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านวัสดุครุภัณฑ์)

ด้านวัสดุครุภัณฑ์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. ยังไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ	3.07	0.8181	มาก
9. บุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์	2.97	0.7901	มาก

ด้านวัตถุประสงค์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
บางส่วนด้วยตัวเอง			
10. การเบิกจ่ายวัตถุประสงค์ก่อนข้างที่มีชั้นตอนยุ่งยาก	3.15	0.8529	มาก
รวม	3.06	0.0314	มาก

จากตารางที่ 14 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านวัตถุประสงค์) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.06$, S.D.=0.0314) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การเบิกจ่ายวัตถุประสงค์ก่อนข้างที่มีชั้นตอนยุ่งยาก เป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.15$, S.D.=0.8529) รองลงมาคือ ยังไม่ได้รับการจัดสรรวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.07$, S.D.=0.8181) และบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัตถุประสงค์บางส่วนด้วยตัวเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.97$, S.D.=0.7901) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความเห็นว่าขาดแคลนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะสามารถเข้ามาสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้นเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 15 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านกฎหมาย/การทับซ้อน)

ด้านกฎหมาย/การทับซ้อน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์มีจำนวนที่หลากหลายมากเกินไป	2.80	0.7810	มาก
12. กฎหมายบางฉบับยังล้าหลังและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.80	0.7141	มาก
13. ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจ	3.40	0.8052	มากที่สุด
14. ยังมีการทำงานซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงาน	2.90	0.7681	มาก
15. บทบาท อำนาจและหน้าที่ยังทับซ้อนกับบางหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามคดีค้ำมนุษย์	2.70	0.6782	มาก
รวม	2.92	0.0519	มาก

จากตารางที่ 15 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ (ด้านกฎหมาย) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.92$, S.D.=0.0519) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจเป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.40$, S.D.=0.8052) รองลงมาคือ ยังมีการทำงานซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.90$, S.D.=0.7681) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์มีจำนวนที่หลากหลายมากเกินไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.80$, S.D.=0.7810) ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ต้องมีการเพิ่มเติมกฎหมายบางมาตรา เช่น กฎหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเข้าหาเด็กเพื่อละเมิดทางเพศ (Grooming) ซึ่งควรจะต้องมีเนื่องจากการที่สอบสวนผู้เสียหายจำนวนมาก นอกจากนี้แล้วยังเกิดปัญหาด้านการตีความกฎหมายเพราะกฎหมายยังมีความคลุมเครือ ทำให้การตีความตัวบทกฎหมาย

ได้ยากกว่าโดยเฉพาะการฟ้องร้องข้อหา นอกจากนี้แล้วยังพบว่ามีการซ้ำซ้อน เช่น เนื่องจากว่าเวลาทำงานแล้วเมื่อคนหนึ่งรับงานแล้วและมีคนมารับช่วงต่อ ทำให้งานไม่มีความต่อเนื่องซึ่งส่งผลทำให้ต่างคนต่างเริ่มต้นใหม่จึงทำให้เกิดปัญหาทับซ้อนและประการสำคัญคือ กฎหมายบางส่วนไม่สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ เพราะการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก รวมถึงยังไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเอง

4.2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในหัวข้อข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 16 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น	3.35	0.5795	มากที่สุด
2. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	3.45	0.5970	มากที่สุด
3. มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงานของทีม	3.42	0.6751	มากที่สุด
4. การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ	3.57	0.5943	มากที่สุด
5. การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง	3.43	0.5943	มากที่สุด
6. มีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเอง	3.20	0.7578	มาก
7. มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีม	3.22	0.5304	มากที่สุด
8. มีการสนองตอบนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงาน และการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน	3.37	0.5400	มากที่สุด
รวม	3.37	0.0745	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.0745) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

1) การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.5943) เช่นเดียวกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความเห็นว่า การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นต้องหาเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ต้องทราบถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานแต่ละหน่วยว่ามีอำนาจรับผิดชอบด้านใด รวมถึงหน่วยงานต้องเป็นศูนย์การประสานงานการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ให้สำคัญอีกท่านหนึ่งตอกย้ำว่า ต้องกำหนดหน่วยงานหลักที่เป็นแม่ข่ายในการดูแลเคสที่เกิดขึ้น

2) ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.5970)

3) การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.5943) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรมีการอบรมให้บุคลากรเข้าถึงและเข้าใจในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมากขึ้นโดยเฉพาะการอบรมเฉพาะทางและผู้ให้ข้อมูลยังตอกย้ำว่า ควรมีการประชุม จัดอบรมและการพูดคุยทำความเข้าใจในการทำงานระหว่างหน่วยงานและในหน่วยงานเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

4) ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงานของทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.42$, S.D.=0.6751)

5) ควรมีการสนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.5400) ซึ่งผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการค้า คำนุชย์ว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ ทำให้มีนโยบาย มีการมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการค้า คำนุชย์และควรกำหนดนโยบายไปในแนวทางแก้ไขปัญหา

6) การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.35$, S.D.=0.5795)

7) ควรมีการสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.22$, S.D.=0.5304)

8) ควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.20$, S.D.=0.7578) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญมากโดยเฉพาะการกำหนดนโยบายให้ตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสได้ในทุกขั้นตอน เช่น การบันทึกภาพขณะปฏิบัติงาน การกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์” ควรมีแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้คือ การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ ตามมาด้วยควรมีการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะ อย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่อง

ในดำเนินงานของทีม ควรมีการสนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ควรมีการให้ความสำคัญพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีมและควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเองเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างหรือผู้ปฏิบัติงานส่วนมากเห็นด้วยแนวทางดังกล่าวเนื่องจากจะทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์เพราะข้อมูลเหล่านี้ผ่านประสบการณ์ตรงของผู้ปฏิบัติงาน ฉะนั้นจึงเห็นว่าแนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ของ TICAC Team 2 ต่อไปในอนาคต

ฉะนั้นจาก “ผลการวิจัยเชิงปริมาณ” จึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดี คำนุชย์คือ ปัจจัยด้านการสอบสวน เนื่องจากภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน รวมถึงจำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอและความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี ส่วนปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์คือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ เพราะการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก รวมถึงยังไม่ได้มีการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเองและแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ควรมีแนวปฏิบัติคือ การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ ตามมาด้วยควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงานของทีม ควรมีการสนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ควรมีการให้ความสำคัญพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีมและควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเองเพราะว่าผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าการทำงานในคดี คำนุชย์ยังมีปัญหาและอุปสรรคดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ ควรมีการนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ได้

ส่วน “การวิจัยเชิงคุณภาพ” พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ ด้านนโยบาย กล่าวคือ นโยบายกับการทำงานมีการสวนทางกัน นโยบายที่กำหนดออกมาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้างาน ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบปัญหาที่แท้จริง ด้านบริหารโดยเฉพะจะงบประมาณในการบริหาร ส่วนด้านการประสานงาน/บูรณาการนั้นการบูรณาการของแต่ละหน่วยงานยังขาดเอกภาพและด้านการสอบสวนมีปัญหาด้านระยะเวลา ความกดดัน การทำงานที่ซ้ำซ้อนหลายขั้นตอน ปริมาณงานกับปริมาณพนักงานสอบสวนไม่สอดคล้องกัน สำหรับปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดี คำนุชย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 พบว่า ด้านกำลังพลหรือพนักงานสอบสวนยังขาดความรู้ความเข้าใจ กำลังพลมีจำนวนน้อย ขาดความเชี่ยวชาญ ทักษะติดต่อผู้เสียหาย ขาดศิลปะในการสอบปากคำ รวมถึงมีการตีตรา (Stigma) ร่วมด้วย ส่วนงบประมาณนั้นมีความค่อนข้างน้อยและจำกัด ส่วนด้านวัสดุครุภัณฑ์บุคลากรเห็นว่าขาดแคลนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะสามารถเข้ามา

สนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้นและปัญหาด้านกฎหมายเกิดปัญหาด้านการตีความกฎหมายและกฎหมายบางส่วนไม่สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่และประเด็นสุดท้ายคือ ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นโดยต้องหาเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน การอบรมให้บุคลากรเข้าถึงและเข้าใจโดยเฉพาะการอบรมเฉพาะทาง นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญกับการค้ำมนุษย์อีกด้วย

4.3 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายคือ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ดังนี้

ตารางที่ 17 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อย

(ภาพรวม)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวัสดุครุภัณฑ์	3.06	0.0314	มาก
2. ด้านกฎหมาย/การทับซ้อน	2.92	0.0519	มาก
3. ด้านงบประมาณ	2.91	0.0287	มาก
4. ด้านกำลังพล	2.84	0.0389	มาก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์เมื่อแยกรายด้าน พบว่าด้านวัสดุครุภัณฑ์เป็นปัญหาอุปสรรคอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.06$, S.D.=0.0314) รองลงมาคือ ด้านกฎหมาย/การทับซ้อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.92$, S.D.=0.0519) และด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.91$, S.D.=0.0287) เพราะการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก รวมถึงยังไม่ได้ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเองจากการวิเคราะห์รายประเด็นพบดังนี้

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ซึ่ง “ด้านนโยบาย” ก็การทำงานมีการสวนทางกัน โดยนโยบายที่กำหนดออกมาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้างาน ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราวรรณ เวชศาสตร์ (2558) พบว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายใน

การแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์หลายด้านโดยเฉพาะด้านนโยบายที่ยังไม่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหามาได้อย่างจริงจัง

“ด้านบริหาร” โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณยังเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดปัญหาสอดคล้องกับงานวิจัยของสนั่น ยามาเจริญ (2561) พบว่า การปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งย่อมทำให้ประสบปัญหาในการสอบสวนไม่ว่าจะเป็นปัญหาในประเด็นที่ว่า จะดำเนินคดีกับเหยื่อค้ำมนุษย์หรือไม่ การประสานงานระหว่างหน่วยงานด้วยกัน งบประมาณในการดำเนินการและนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการจัดการ โดยปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการหรือการบริหารจัดการหรือที่เรียกว่า ทรัพยากรบริหารจัดการหรือทรัพยากรการจัดการ (Management Resources) ได้แก่ คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการ เงิน (Money) ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การดำเนินต่อไปได้และการบริหารงานทั่วไปหรือการจัดการทั่วไป (Management) การวางแผนการควบคุมดูแล การตัดสินใจและการประชาสัมพันธ์

ส่วน “ด้านการประสานงาน/บูรณาการ” ยังมีปัญหาติดขัด ทำงานแต่ในส่วนองงานของตนเอง ไม่มองภาพรวมและขาดหน่วยงานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธวรรณ เวชศาสตร์ (2558) พบว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์หลายด้าน อาทิ เชิงบริหารและเชิงบูรณาการ โดยประเด็นความท้าทายเชิงบูรณาการนั้นเป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญที่สุดที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของไทยยังไม่คำนึงถึงและนำไปปฏิบัติมากเท่าที่ควร ทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ที่ผ่านมาขาดประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ เช่นเดียวกับงานวิจัยของณรงค์ ตันติสิทธิพร (2559) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาวาไรอินจาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการขาดการประสานการปฏิบัติด้านการเข้าร่วมกันแบบบูรณาการ ไม่มีหน่วยงานหลักเพื่อประสานการปฏิบัติและการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ขาดการประสานงานด้านขอบเขตความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ พื้นที่แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ขาดการบังคับใช้กฎหมายแบบบูรณาการและงานวิจัยของสนั่น ยามาเจริญ (2561) ยังพบว่า การปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งย่อมทำให้ประสบปัญหาในการประสานงานระหว่างหน่วยงานด้วยกัน นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการ โดย Fayol ได้สรุปสาระสำคัญของการจัดการซึ่งเป็นงานในกลุ่มที่ 6 ไว้คือ 1) แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่การบริหารได้แก่ 1.1) การวางแผน (Planning) เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อกิจกรรมทางธุรกิจ แผนการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต 1.2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดโครงสร้างของต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน มีสภาพที่เหมาะสมที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้ 1.3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) เป็นการสั่งการในงานต่าง ๆ ของผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหาร โดยต้องมีการสื่อสารอย่างชัดเจน กระชับเพื่อให้ทีมงานสามารถปฏิบัติได้ โดยเฉพาะ 1.4) การประสานงาน (Coordinating) เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องเชื่อมโยงงานทุกคนให้เข้ากันได้และกำกับให้ไปสู่จุดหมายเดียวกันและ 1.5) การควบคุม

(Controlling) เป็นภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องกำกับและดูแลงาน ให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้ (อมรพร พรพงษ์, 2560)

ประเด็นในด้านการสอบสวน พบว่า ภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวน ไม่สมดุลกัน พนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่กฎหมาย กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการ แก้ไขปัญหา ชาวโรฮีนจา ลัก ลอบ เข้า เมือง โดย ผิด กฏ หมาย ของ เจ้า หน้า ที่ ภาค รัฐ ใน สังกัด หน่วยงาน ที่ เกี่ยว ข้อง มี ปัญหา ภายใน หน่วยงาน ได้แก่ เจ้า หน้า ที่ มี ข้อ จำกัด ด้าน อำนาจ หน้า ที่ ตาม กฎ หมาย ทั้ง นี้ งาน วิจัย ของ ภิม พจน์ น้อม ชอบ พิทักษ์ (2563) พบว่า สถานี ตำรวจ ทุก สถานี ประสบ ปัญหา ขาด ความ รู้ ความ เข้าใจ ใน ข้อ กฏ หมาย และ เจ้า หน้า ที่ ตำรวจ มี กำลัง พลัง ไม่ เพียง พอ

ส่วนประเด็นถัดมาคือ ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ด้านกำลังพลสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ตันตีสทิพร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจา ลัก ลอบ เข้า เมือง โดย ผิด กฏ หมาย ของ เจ้า หน้า ที่ ภาค รัฐ ใน สังกัด หน่วยงาน ที่ เกี่ยว ข้อง คือ ปัญหา ภายใน หน่วยงาน ได้แก่ อัตรา กำลัง เจ้า หน้า ที่ ไม่ เพียง พอ เช่น เดียว กับ งาน วิจัย ของ ภิม พจน์ น้อม ชอบ พิทักษ์ (2563) พบว่า สถานี ตำรวจ มี เจ้า หน้า ที่ ตำรวจ กำลัง พลัง ไม่ เพียง พอ

ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ด้านวัสดุครุภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็น ขาดแคลนเทคโนโลยีใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจา ลัก ลอบ เข้า เมือง โดย ผิด กฏ หมาย ของ เจ้า หน้า ที่ ภาค รัฐ ใน สังกัด หน่วยงาน ที่ เกี่ยว ข้อง คือ ปัญหา ภายใน หน่วยงาน กล่าว คือ วัสดุ ครุ ภัณฑ์ ไม่ เพียง พอ

ส่วนด้านกฎหมายสอดคล้องกับงานวิจัยณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาชาวโรฮีนจา ลัก ลอบ เข้า เมือง โดย ผิด กฏ หมาย ของ เจ้า หน้า ที่ ภาค รัฐ ใน สังกัด หน่วยงาน ที่ เกี่ยว ข้อง มี ปัญหา ภายใน หน่วยงาน กล่าว คือ เจ้า หน้า ที่ มี ข้อ จำกัด ด้าน อำนาจ หน้า ที่ ตาม กฎ หมาย และ ยัง สอดคล้อง กับ งาน วิจัย ของ ภิม พจน์ น้อม ชอบ พิทักษ์ (2563) พบว่า สถานี ประสบ ปัญหา ขาด ความ รู้ ความ เข้าใจ ใน ข้อ กฏ หมาย และ เจ้า หน้า ที่ ตำรวจ มี กำลัง พลัง ไม่ เพียง พอ

สำหรับประเด็นถัดมาคือ แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ควรมีการสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรารวรรณ เวชชศาสตร์ (2558) พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาคำมนุษย์ของไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสารและการสร้างร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพและมีทิศทาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของชมพูช พัดมพงษ์ดิกล (2558) เห็นว่าควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนงานวิจัยของณรงค์ ตันตีสทิพร (2559) พบว่า แนวทาง การ ดำ เนิน การ ของ เจ้า หน้า ที่ ภาค รัฐ ในการ แก้ไข ปัญหา ชาว โรฮีนจา ลัก ลอบ เข้า เมือง โดย ผิด กฏ หมาย แบบ บูรณาการ คือ ประสาน ความ ร่วมมือ ด้าน การ ชำ ร่ว ม กัน แบบ บูรณาการ

นอกจากนี้ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์ (2563) พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานระดับสถานีตำรวจโดยนำ (Information Technology) มาช่วยเพิ่มความรวดเร็ว ความคล่องตัว หลัก 3 MIT คือ การประสานงาน/ประนีประนอม การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและการเรียนรู้เทคนิค ส่วนการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง นั้นมีงานวิจัยหลายฉบับที่พบเช่นเดียวกันว่า ควรมีการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ จัดอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถด้านกฎหมายและหลักการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและ

ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรารรรณ เวชศาสตร์ (2558) พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์ของไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสารและการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพและมีทิศทาง โดยยึดหลักการสร้างความโปร่งใส (Transparency) การสร้างความน่าเชื่อถือ (Credibility) และการสร้างควมมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในความร่วมมือ ซึ่งหากไทยสามารถปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นก็จะทำให้ปฏิบัติงานและประสานงานการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์ของไทยมีประสิทธิภาพ มีผลเป็นรูปธรรมและสามารถตรวจสอบได้จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจะมีผลในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อการดำเนินการอย่างยั่งยืนของฝ่ายไทยจนเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก สอดคล้องกับหลักมนุษยธรรมและเป็นผลต่อการได้รับการยกระดับจากระดับ 3 ตามรายงานสถานการณ์การค้ำมนุษย์ (TIP Report) ของสหรัฐฯ ในปีต่อ ๆ ไป

4.4 สรุปสาระสำคัญ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 และเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 จากผลการวิจัยที่ได้สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ปัจจัยด้านนโยบาย การบริหาร การประสานงาน/บูรณาการ และการสอบสวน แต่ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ปัจจัยด้านการสอบสวนเนื่องจากภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวน

พนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน รวมถึงจำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอและความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดียังน้อย

2) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ได้แก่ ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ด้านกำลังพล งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์และกฎหมาย โดยปัญหาที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์มากที่สุดคือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ เพราะการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก รวมถึงยังไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเอง

3) ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 พบว่า ควรมีการสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่าย ภาคีภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน การสนองตอบนโยบาย การแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใส

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 และเพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 จากผลการวิจัยและผู้วิจัยมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (เชิงปฏิบัติ)
- 5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านบริหาร ด้านการประสานงาน/บูรณาการและด้านการสอบสวนจากผลการวิจัยเห็นประจักษ์ว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ปัจจัยด้านการสอบสวนเนื่องจากภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน รวมถึงจำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอและความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี

ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้านกฎหมาย ดังนั้นจึงเห็นประจักษ์ว่า ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์คือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ เพราะการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก รวมถึงยังไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและบุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเอง

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 นั้นควรประกอบด้วย

- 1) การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยราชการภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น การหาเจ้าภาพหลัก

- 2) ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์
 - 3) การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เข้าถึงและเข้าใจในงานด้านนี้โดยเฉพาะ
 - 4) การจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงาน
 - 5) ควรมีการสนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานโดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญกับคดีการค้ำมนุษย์ว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ
 - 6) การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
 - 7) ควรมีการสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีม/หน่วยงาน
 - 8) ควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเอง โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายให้ตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสได้ในทุกขั้นตอน เช่น การบันทึกภาพขณะปฏิบัติงาน การกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน
- ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์” ควรมีแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ ตามมาด้วยควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงานของทีม ควรมีการสนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ควรมีการสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีมและควรมีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเองเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างหรือผู้ปฏิบัติงานส่วนมากเห็นด้วยแนวทางดังกล่าวเนื่องจากจะทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์เพราะข้อมูลเหล่านี้ผ่านประสบการณ์ตรงของผู้ปฏิบัติงาน ฉะนั้นจึงเห็นว่าแนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของ TICAC Team 2 ต่อไปในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (เชิงปฏิบัติ)

- 1) ควรมีการดูแลเจ้าหน้าที่ Self-Care โดยเฉพาะการบริการจัดการความเครียดเพราะเจ้าหน้าที่เกิดความเครียดระหว่างการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อปัญหาด้านจิตใจจิตใจจึงต้องมีการเรียนรู้ที่จะดูแลตนเองจากหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาในการทำงานสภาวะเครียด
- 2) การประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางการช่วยเหลือบุคคลที่ถูกกระทำในคดีต่าง ๆ ขึ้นตอนในการช่วยเหลือว่าควรทำอย่างไร ป้องกันตัวเองอย่างไรและช่องทางการติดต่อจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรกำลังพลหรือพนักงานสอบสวนในคดีค้ำมนุษย์ให้มากขึ้นเพื่อที่จะครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ

- 4) งบประมาณเป็นส่วนสำคัญหรือเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
- 5) การจัดอบรมเพื่อฝึกความชำนาญและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ควรมีการอบรมและการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของกำลังพลและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่น ๆ ให้ทันกับสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น
- 6) การปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนรู้จักการป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อในการล่วงละเมิดทางเพศ

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำนุชย์ของหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมด้วยเพื่อที่จะได้เห็นสภาพปัญหาอุปสรรคได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษาหาแนวทางเพื่อลดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการคดีค้ำนุชย์เพิ่มเติมเนื่องจากเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงก็จะทำให้แนวทางที่มีอยู่ไม่สามารถลดปัญหาอุปสรรคได้อย่างจริงจัง
- 3) ควรมีการศึกษารูปแบบการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในคดีค้ำนุชย์เพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป
- 4) ควรมีการศึกษาเชิงการจัดการความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินคดีค้ำนุชย์

ภาคผนวก
ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
“ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ
บริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปราม
การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2”

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีทั้งหมด 5 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย
() หญิง
2. อายุ.....
3. ระดับการศึกษา
() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () ปริญญาเอก
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
() 1-3 ปี () 4-6 ปี
() 7-10 ปี () 10 ปีขึ้นไป
5. ประสบการณ์ในการทำงานด้านค้ำมนุษย์/ค่าประเมิน
() 1-3 ปี () 3-6 ปี
() 7-10 ปี () 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด (1 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	มาก (3 คะแนน)	มากที่สุด (4 คะแนน)
- ปัจจัยด้านนโยบาย				
1. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เฉพาะจุด				
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติยังมีข้อบกพร่อง เช่น ความรู้ความเข้าใจหรือแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจน				
3. ผู้กำหนดนโยบายไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง				
4. นโยบายยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				
- ปัจจัยด้านบริหาร				
5. การบริหารงานยังไม่มีประสิทธิภาพ เช่น วิทยาลัยคนในการแก้ไขปัญหา				

6. ความไม่เท่าเทียมในการมีส่วนร่วมของคนในทีม เช่น ยศและตำแหน่งมีความแตกต่างกัน				
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด (1 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	มาก (3 คะแนน)	มากที่สุด (4 คะแนน)
- ปัจจัยด้านบริหาร (ต่อ)				
7. การไม่มีส่วนร่วมในทีมในการบริหารเพราะให้อำนาจหัวหน้าชุดในการบริหาร				
8. ขาดการกระจายให้แก่คนในทีมที่อยู่ในระดับล่าง				
- ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ				
9. การประสานงาน/บูรณาการภายในทีมยังมีปัญหาติดขัดในเรื่องการสื่อสาร				
10. การประสานงาน/บูรณาการระหว่างทีมมีปัญหาเช่นเดียวกัน เช่น การส่งต่อการดำเนินคดี การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน				
11. การให้ข้อมูลล่าช้าทำให้การติดต่อประสานงานกับอีกหน่วยงานหนึ่งล่าช้าเช่นกัน				
12. ความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานทำให้การติดต่อประสานงานลดลง				
- ปัจจัยด้านการสอบสวน				
13. จำนวนพนักงานสอบสวนยังไม่เพียงพอ				
14. ความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดี				
15. ภาระงานเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานสอบสวนไม่สมดุลกัน				

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด (1 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	มาก (3 คะแนน)	มากที่สุด (4 คะแนน)
- ด้านกำลังพล				
1. กำลังพลในทีมไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน				
2. กำลังพลยังไม่ได้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน เช่น การอบรม การฝึกปฏิบัติที่ใช้ความชำนาญ				
3. กำลังพลยังขาดประสบการณ์ในการดำเนินคดีค้ำมนุษย์				
4. บุคลากรในทีมยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม การดำเนินคดีค้ำมนุษย์ และการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้				
- งบประมาณ				
5. งบประมาณค่อนข้างมีขีดจำกัด				
6. การจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินของทีม				
7. ต้องนำงบประมาณส่วนตัวมาสำรองในการทำคดี				
- วัสดุครุภัณฑ์				
8. ยังไม่ได้รับการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ				
9. บุคลากรในทีมต้องสนับสนุนและจัดหาวัสดุครุภัณฑ์บางส่วนด้วยตัวเอง				
10. การเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ค่อนข้างที่มีขั้นตอนยุ่งยาก				
- กฎหมาย/การทับซ้อน				
11. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์มีจำนวนที่หลากหลายน่าสนใจ				
12. กฎหมายบางฉบับยังล้าหลังและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน				
13. ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจ				
14. ยังมีการทำงานซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงาน				
15. บทบาท อำนาจ และหน้าที่ยังทับซ้อนกับบางหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามคดีค้ำมนุษย์				

ตอนที่ 4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์	ระดับความคิดเห็น			
	น้อยที่สุด (1 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	มาก (3 คะแนน)	มากที่สุด (4 คะแนน)
1. การลดขั้นตอน รอบระยะเวลาการทำงานให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น				
2. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์				
3. มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลางและยาวเพื่อความต่อเนื่องในดำเนินงานของทีม				
4. การสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมกับหน่วยงานเครือข่ายภาคีภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น NGOs บ้านพักเด็ก รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ				
5. การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมและฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง				
6. มีแนวทางในการตรวจสอบการทำงานเพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่ทีมตนเอง				
7. มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานของทีม				
8. มีการสนองตอบนโยบายการแก้ปัญหาของหน่วยงานและการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน				

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการวิจัยเรื่อง

**“ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ
บริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปราม
การล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2”**

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ กรณีศึกษาหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2” มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตทีม 2 โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีทั้งหมด 5 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 4 แนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1. เพศ.....

1.2. อายุ.....ปี

1.3. ระดับการศึกษา.....

1.4. ระยะเวลาในการรับราชการตำรวจ.....ปี

1.5. ประสบการณ์ด้านการทำคดีค้ามนุษย์.....ปี

1.6. ประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต.....ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์

ท่านคิดว่าปัจจัยใดต่อไปนี้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์

2.1 ปัจจัยด้านนโยบาย.....

2.2 ปัจจัยด้านบริหาร.....

2.3 ปัจจัยด้านการประสานงาน/บูรณาการ.....

2.4 ปัจจัยปัญหาในการสอบสวน.....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์

3.1 ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ามนุษย์ปัจจัยใดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด

ปัญหาภายในหน่วยงาน	ลำดับที่ (1-10)	ปัญหานอกหน่วยงาน	ลำดับที่ (1-5)
1. กำลังพล		1. บุคลากร	
2. งบประมาณ		2. การประสานงานแบบบูรณาการ	
3. วัสดุครุภัณฑ์		3. หน่วยกลาง	
4. พื้นที่รับผิดชอบ		4. นโยบาย/บริหาร	
5. กฎหมาย			
6. สถานที่ควบคุมตัวผู้กระทำผิด			
7. ทักษะคดี			
8. ความรู้ความเข้าใจ			
9. การทำงานซ้ำซ้อน			

3.2 ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคภายในหน่วยงานเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ คดีค้ำมนุษย์อย่างไรบ้าง

- 1) กำลังพล.....
- 2) งบประมาณ.....
- 3) วัสดุครุภัณฑ์.....
- 4) พื้นที่รับผิดชอบ.....
- 5) กฎหมาย.....
- 6) สถานที่ควบคุมตัว.....
- 7) ทัศนคติ.....
- 8) ความรู้ความเข้าใจ.....
- 9) การทำงานซ้ำซ้อน.....

3.3 ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคภายนอกหน่วยงานเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์อย่างไรบ้าง

- 1) บุคลากร.....
- 2) การประสานงานแบบบูรณาการ.....
- 3) หน่วยกลางในการประสานการปฏิบัติและการบังคับบัญชาที่ชัดเจน.....
- 4) นโยบาย/บริหาร.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์

4.1 ท่านคิดว่าขั้นตอนหรือแนวทางปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการคดีค้ำมนุษย์ของหน่วย ปฏิบัติการปราบปรามการล่องละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตควรมีการกำหนดแนวทางอย่างไร บ้างในด้านดังต่อไปนี้

- 1) หลักการสร้างโปร่งใส.....
- 2) การสร้างความน่าเชื่อถือ.....
- 3) ความมีประสิทธิภาพ.....
- 4) การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ.....
- 5) การสร้างขวัญกำลังใจ.....
- 6) การอบรมในหลักสูตร.....
- 7) กำหนดหน่วยงานหลัก.....
- 8) จัดทำแผนปฏิบัติการร่วม.....
- 9) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ.....
- 10) เครือข่ายความร่วมมือ.....
- 11) นโยบาย.....
- 12) การบริหารจัดการ.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- Bertalanffy Ludwig von. (1973). *General system theory: foundations, development, applications*. New York: G. Braziller.
- Department of State, U. S. o. A. (2018). *Trafficking in Person Report*, June 2018. *Department of State, United States of America*.
- Hoy, W. K., & Miskel, G. C. (2012). *Educational Administration, Theory, Research and Practice (7th ed.)*. Ankara: Nobel Publications.
- Lunenburg F. C., & Ornstein A. O. (2008). *Educational administration: Concepts and practices*. Belmont, CA: Cengage/Wadsworth.
- Robbins S.P. (1990). *Organization Theory: Structure, Designs and Applications*: Prentice Hall, Upper Saddle River.
- ThaiHotLine. (2558). ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก. Retrieved from <http://report.thaihotline.org/knowledge/news/4981>
- United Nations Office on Drug and Crime. (2560). รายงานฉบับใหม่ของ UNODC ชี้ให้เห็นถึงปรากฏการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย. Retrieved from https://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/press-release/2017/TiP-report/Press_Release_Human_Trafficking_Report_-Thailand.pdf
- คณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต. (2563). อานาจหน้าที่. Retrieved from <http://ticac.police.go.th/%e0%b8%84%e0%b8%93%e0%b8%b0%e0%b8%97%e0%b8%b3%e0%b8%87%e0%b8%b2%e0%b8%99/>
<http://ticac.police.go.th/%e0%b8%84%e0%b8%93%e0%b8%b0%e0%b8%97%e0%b8%b3%e0%b8%87%e0%b8%b2%e0%b8%99/>
- จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร. (2561). ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและการค้ามนุษย์ที่เกิดจากสื่อลามกอนาจารเด็กอันส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพมหานคร.
- ชมพูนุช พัฒนพงษ์ดิolk. (2558). การรับรู้และการเข้าถึงกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขององค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชน. (สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต. (2563). ผลการปฏิบัติงานรวม (แบ่งตามประเภทฐานความผิด): ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2563. Retrieved from กรุงเทพฯ:
- ณรงค์ ตันตีสทิพร. (2559). แนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ: กรณีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของชาวโรฮีนจา. . สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.,

- ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2557). ระเบียบวิธีวิจัย: หลักการและแนวคิด เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดวงพร เพชรคง. (2559). การล่องละเมิดทางเพศ. . กลุ่มงานกฎหมาย 2 สำนักกฎหมาย: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน: การวิจัยปฏิบัติการ
- ของครู: จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ.
- นนทบุรี ไม้เจริญ. (2560). รมต.ต่างประเทศกล่าวสถานการณ์ค้ามนุษย์ในไทยดีขึ้น. . Retrieved from <http://www.benarnews.org/thai/news/TH-trafficking-02022017182007.html>. Retrieved 9 ตุลาคม 2563 <http://www.benarnews.org/thai/news/TH-trafficking-02022017182007.html>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2548). BEST PRACTICE. Retrieved from http://kmcenter.rid.go.th/center/_data/docs/kcresearch/Best_practice_%E0%B8%84%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3.pdf
- ประชาไท. (2561). การล่องละเมิดทางเพศในเด็ก. กรุงเทพฯ: ประชาไท.
- ภัทรวรรณ เวชศาสตร์. (2558). แนวทางการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์อย่างบูรณาการ. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 6(4), 67-81.
- กิมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์. (2563). แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(1), 141-155.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มศว ปีการศึกษา 2553. Retrieved from http://qa.swu.ac.th/Portals/50/files/คู่มือ/PDF_คู่มือสนับสนุนวิชาการ%202553.pdf
- มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. (2563). สถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. Retrieved from <https://www.ecpat-th.org/situations>
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา. (2548). การจัดการความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน. วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 22(24).
- ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ. (2558). เด็กถูกล่วงเกินทางเพศ. Retrieved from <http://www.bangkokhealth.com/health/article/เด็กถูกล่วงเกินทางเพศ-2250>
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2554). Best Practice คืออะไร. Retrieved from <http://www.ftpi.or.th>
- สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2560). UNODC ร่วมกับ TIJ เผยข้อมูลจากรายงานล่าสุด กระบวนการค้ามนุษย์จากประเทศเพื่อนบ้านสู่ไทย เสนออุดช่องโหว่ของแรงจูงใจ ร่วมกับการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ. Retrieved from

<https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/unodc>

สถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้. (2549). เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเรื่องการรับรองวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการคุณภาพการศึกษาโครงการระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ.

สนั่น ยามาเจริญ. (2561). ปัญหาในการสอบสวนคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี: การประชุมขนาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9 ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สรรเสริญ วีระพจนานันท์. (2563). ทำอย่างไรจึงเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice).

Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/548650>

สำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี. (2563). การละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต: ภัยใกล้ตัวที่คุณควรทราบ. Retrieved from <https://www.pmdu.go.th/thailand-internet-crime-against-children/>

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดชลบุรี. (2560). การสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานเครือข่ายแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่เหยื่อเป็นเด็กและสตรีในประเทศไทย. ชลบุรี: บริษัท เก็ททูตอร์รี่เอชเอ็น จำกัด.

สุนิษา ราชภรณ์. (2561). แนวทางการพัฒนาบุคลากรของสหวิชาชีพในการดำเนินงานด้านการป้องกันการค้ามนุษย์จากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 25-50.

สุริยา ช้องเสนาะ. (2563). เด็กนักเรียนกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

อมราพร พรพงษ์. (2560). หลักการจัดการ (*Principle of Management*). ระนอง: วิทยาลัยชุมชน ระนอง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ร.ต.อ.วิภู อธิธิกมลกุล
วัน เดือน ปี เกิด	7 ธันวาคม 2536
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ที่อยู่ปัจจุบัน	88/13 หมู่ที่ 4 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20130

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY